

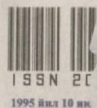
milliy

№ 22 (1072) 2020 йил 08 июль, чоршанба

tiklanish

www.mt.uz / mtiklanish@mail.ru / mtiklanish@b

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ



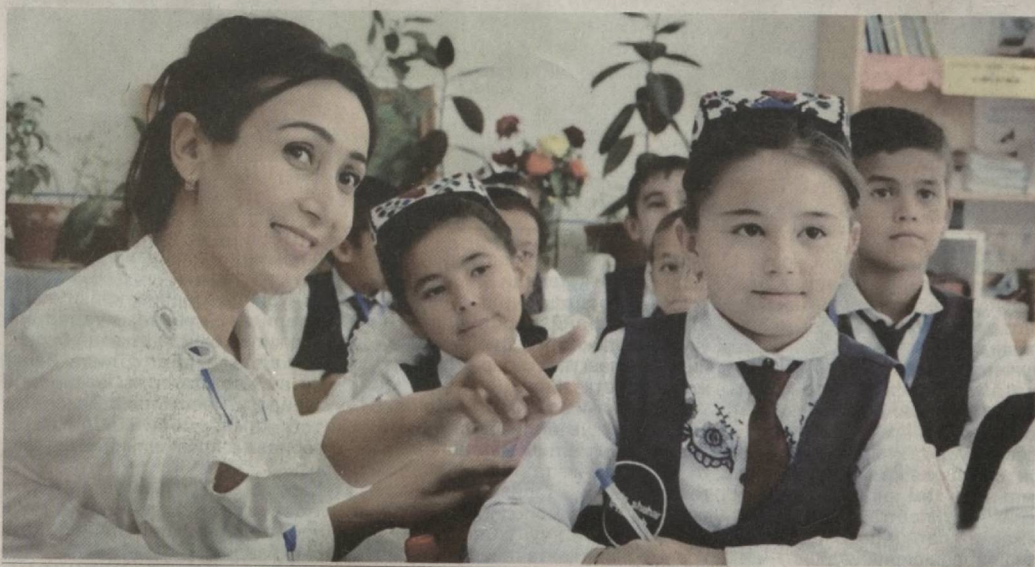
ИЗТИРОБИНГИЗ
ИЗТИРОБИМИЗ,
ДАРДИНГИЗ ДАРДИМИЗДИР 2

МИЛЛАТЛАР
ҚАНДАЙ ТАРАҚҚИЙ
ЭТАРЛАР? 6

АДОЛАТГА ФАҚАТ
ТАРБИЯ ОРҚАЛИ
ЭРИШИЛАДИ 3

Қарор қатъий

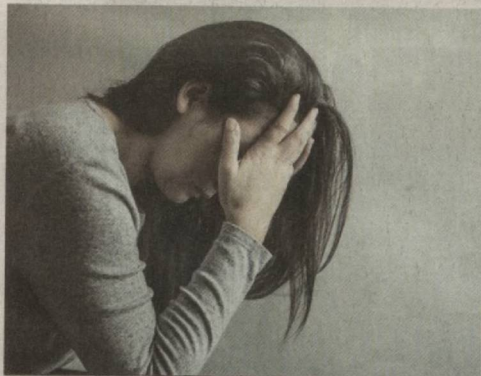
Вазирлар Маҳкамасининг «Умумий ўрта таълим муассасаларида «Тарбия» фанини босқичма-босқич амалиётга жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори қабул қилинди.



Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг «Biqdiqu axborot» telegram кавалида хабар қилинишича, ушбу ҳужжатга мувофиқ, умумий ўрта таълим муассасаларида «Одобнома», «Ватан тўғриси», «Миллий истиқлол гоёси ва маънавият асослари» ҳамда «Дунё динлари тарихи» фанлари бирлаштирилиб, «Тарбия» фанига айлантирилди. Қайд этилишича, ушбу фан 1-9-синфларда 2020-2021 ўқув йилидан, 10-11-синфларда эса 2021-2022 ўқув йилидан бошлаб босқичма-босқич амалиётга жорий этилади.

Давоми 2-бетда

«Бузоқ»нинг югургани сомонхонагача...



Тахририятга Олий Мажлис Қонунчилик палатасига 24-Когон сайлов округидан депутатликка сайланган Умида Рахмонова келиб, газетанинг 10 июнь сонидан чоп этилган «Депутат жиноятчилар изига тушдимиз?» сарлавҳали мақола юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Эсингизда бўлса мақолада бухоролик Умида Чориқулованинг аянчли тақдири хусусида сўз юритилган, унинг ҳадиқ тўла мактубини эса Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Умида Рахмонова келтириб берганини маълум қилгандик.

— Мақола эълон қилинганидан кейин Когондан кўплаб кўнғироқлар бўлди. Ҳатто, баъзилар «Наҳотки Бухорода шундай бедодликлар юз бераётган бўлса?», дея таажжубландилар ҳам. Мени энг ажаблантиргани яқинда телеграм тармоғи орқали Когондан йўлланган ушбу аудиоёзув бўлди.

— Депутатимиз шундай дея қўлидаги телефон тугмасини босди... Унда мақолаимиз қаҳрамони Умида Чориқулованинг қонуний вакили — Моҳиғул Қобилова билан когонлик Азиза Раҳматованинг ўзаро мулоқоти ёзилган эди.

— Мен Азиза Раҳматова 1988 йилнинг 26 декабрида Бухоро вилоятининг Когон шаҳрида туғилганман. 11 гуруҳ ногирониман. Тўғриси, Умида Чориқулованинг матбуот орқали бор гапни рўй-рост айтганини эшитиб, кимдир ва қачондир Когонда бўлаётган қонунбузарликларни юрак ютиб гапириши керак эдида, деган фикрга бордим. Умиданинг юраги бор экан, шундан хурсандман.

Давоми 4-бетда



Ўтган йили адвокатларга 7 миллиард сўмдан зиёд маблағ ажратилган бўлса, ушбу маблағнинг тенг ярми 20 та адвокатлик фирмасига берилган.

Халқ тилида «чўнтак» ёки «дежурный» дейиладиган бундай адвокатлар ҳақиқатдан ҳам одил судловда томонлар тенглигига болта урадиган иллатдир.

6

Боёвутдан чиққан Алибек

4

«Жўжа биографияси»

Китобхонларга машиналар ваъда қилиб бўлсам бир амаллаб китоб ўқитиб турувдик, энди самолёт ваъда қилсак ҳам ўқимаса керак, деган гаплар бор эди «постим»да.

6-бет

Сессияга тайёرمиз

Сайловлардан кейинги олти ой давомида Тошкент вилоятидаги депутатлар томонидан аҳолининг мингдан зиёд муурожаатлари асосида тегишли идораларга 500 га яқин депутатлик сўровлари юборилди.

Депутатлар фаолияти таҳлил этилганда Алишер Мақсудов, Тошпўлат Маткаримов, Гавҳар Ризаева, Фатхулла Аҳмедов, Шавкат Нишонов, Низомиддин Насриддинов, Музаффар Эрматов ва Алишер Инагомовлар ўз сайловчилари ишончини қозониш учун тизимли тарзда иш олиб бораётганини кўриш мумкин.

Айрим депутатлар эса партия гоёлари, мақсад ва вазифаларидан келиб чиққан ҳолда долзарб масалаларни маҳаллий кенгаш сессияларига киритмоқдалар.

Хусусан, Янгийўл шаҳар кенгашидаги депутатлик гуруҳи аъзолари шаҳарчадаги Усмон Юсупов уй музейи қошида «Ўлкашунослик тарихи» музейини ташкил этиш масаласини шаҳар кенгаши сессиясига киритиш ниятидалар. Маълум бўлишича, ушбу музейга милoddан аввалги IV асрдан милodий VIII асргача Қовунчи маданиятига тегишли 1000 дан ортиқ экспонатларни топшириш режалаштирилган. Ташаббускор депутатларнинг фикрича, шунингдек, музейдан Чор Россияси кириб келгунигача бўлган, 1965-1991 йиллар ва 1991 йилдан кейинги даврга тегишли ашёлар ҳам жой олади.

Бекобод шаҳар кенгашидаги депутатлик гуруҳи аъзолари эса навбатдаги сессия кун тартибига маданий меърос объектларини асраш, айниқса, яқинда бунёд этилган Хотира майдонини таъмирлаш, шаҳар ривожига катта ҳисса қўшган фидойи инсонлар, Иккинчи жаҳон уруши иштирокчилари, Афғонистонда ҳалок бўлганлар хотирасини абадийлаштириш, шунингдек, Бекободнинг 75 йиллигини нишонлаш масаласини киритишга қарор қилдилар.

Чирчиқ шаҳридаги депутатлар эса шаҳар кенгаши сессиясига энг долзарб масала — «Жамоат жойларида ўзбек адабий тилининг меъёр ва қоидаларига амал қилиш ҳолати тўғрисида» ҳамда Чирчиқ шаҳар халқ таълими бўлими фаолияти юзасидан тегишли мансабдор шахснинг ҳисоботини эшитиш масаласини киритишни режага киритганлар.

Клара САЙДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Тошкент вилояти кенгаши етакчи мутахассиси

«Ёшлар қаноти»нинг ҳам ўрни бор

Дунё аҳолисининг қарийб 20 фоизини ёшлар ташкил этаётган бўлса, Ўзбекистонда бу кўрсаткич 60 фоиздан ошган.

Сирдарё вилоят статистика бошқармаси мутахассисларининг қайд этишларича, айни пайтда вилоятда 849 700 нафар фуқаро бўлиб, уларнинг 490 542 нафари 30 ёшгача бўлган ёшлардир. Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясига аъзо бўлган ёшлар эса 8151 нафарни ташкил этмоқда.

Айни пайтда барча сирдарёлик ёшлар қатори партияимиз «Ёшлар қаноти» ҳам вилоят ижтимоий-сиёсий ҳаётида фаол иштирок этмоқда. Хусусан, «Сардоба» сув омбори ҳалокати оқибатларини бартараф этишга кўмаклашиш мақсадида 86 нафар кўнгилли ёшлар гуруҳи ташкил қилиниб, улар орқали эвакуация қилинган аҳолини жойлаштиришдан тортиб, ҳудудда давом этаётган тиклаш-таъмирлаш ишларига кўмаклашилмоқда.

Дилобар КАТТАБЕКОВА,
халқ депутатлари Гулистон шаҳар Кенгаши депутати

МАДАНИЯТ АРБОБЛАРИ, ЙЎЛ БОШЛАНГ!

Маълумотларга кўра, 2019 йил бошида Тошкент шаҳрининг доимий аҳолиси сон — 2 млн 465 минг кишини ташкил этган, бундан 1 млн 836 минг киши (75%) ўзбек, руслар эса 13% фоиз, яъни 335 минг киши. Ўзбекистон шароитида «рустилли» деб ҳисобланадиган корейс (61,3 минг), украин (28,8 минг), белорус (6,2 минг), грузин (1,3 минг), литвалик (356), молдаван (1,1 минг), арман (15,4 минг), эстон (136), яҳудий (3,8 минг), немис (700) вакилларини, бунинг устига жадвал охирида «бошқа» деб кўрсатилган ва 30 минг атрофидаги ҳисоби озроқ миллат вакилларини ҳам «рустиллилар» гуруҳига қўшсак, ўшанда ҳам фарзандлари рус тили мактабга борувчи аҳоли 553 минг кишини ташкил этади. Бу эса жами Тошкент аҳолисининг 22,4 %и дегандир.

5-бет

ҲАЁТ БИР МАРТА БЕРИЛАДИ.
СИЗГА БЕРИЛАДИ.
НАТИЖАЛАР ҲАМ ФАҚАТ
СИЗНИКИ БҮЛАДИ. 5

✓ 2020 йил июль ойидан бошлаб эса янги ўқув йили бошлангунга қадар умумтаълим мактабларидаги «Бошлангич таълим», «Миллий гоё ва ҳуқуқ», «Тарих» ва «Диншунослик» мутахассислигига эга фан ўқитувчилари учун халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва малакаларини ошириш ҳудудий марказларида «Тарбия» фани бўйича онлайн малака ошириш курслари йўлга қўйилади.

(Бошлангич 1-бетда)

Қарор қатъий

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши раиси Алишер Қодировнинг таъкидлашича, тарбияланмаган кишига ҳар қанча таълим бермайлик, ана шу таълимнинг эзгуликка хизмат қилиши даргумон. Шунинг учун ҳам партия инсонни тўғри тарбиялаш учун тарбияга устуворлик берилиши лозим, деб ҳисоблайди.

Маълумки, бола 1-синфда бутунлай бошқа, 11-синфда эса буткул бошқа инсон бўлади. Ана шу даврда ҳар қандай бола бир-бирига ўхшамаган уч босқичли психологик-физиологик босқични бошдан кечиради. Ушбу жараёнинг ниҳоятда масъулиятли эканини инобатга олиб, биринчи ва учинчи синфлар орлигида алоҳида, учинчи синфдан



”

Партия амалдаги таълим тизимида тарбиянинг ўрнини етарли эмас деб ҳисоблайди. «Оила – мактабгача таълим – мактаб» даврини ўз ичига олган, тарбияни устувор ҳисоблайдиган тарбия ва таълим тизими миллий ва умуминсоний қадриятларни эътироф этадиган, билимли, эркин фикрлайдиган, ҳалол ва масъулиятли инсонни шакллантиришни устувор вазифа сифатида қўриши керак. Тизимнинг натижадорлиги оила, мактабгача таълим ташкилотлари ва умумтаълим мактабларидаги мавжуд муаммоларнинг тизимли бартараф этилишини тақозо қилади. Партия таълим тизимида айрим дарсликларни маҳбуллаштириш ҳисобига 1 синфдан 11 синфгача ўқитиладиган «Тарбия» дарслигини жорий этиш, халқимизнинг тарихи ҳамда маънавий қадриятлари ҳақида билим берувчи Ўзбек тили ва адабиёти, Ўзбекистон тарихи фанлари ҳажмини кўпайтиришни қўллаб-қувватлайди.

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ»
 ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ САЙЛОВЛДИ ДАСТУРИДАН

– Ҳукумат томонидан қабул қилинган ушбу қарор партия-мизга ана шу гоёни амалга ошириш имконини беради, албатта. Демокриманки, беш-олтита фанлар бирлаштирилиб, «Тарбия» фанининг шакллантирилиши ниҳоятда муҳим, таъбир жоиз бўлса, келажагимиз сари ташланган ишончли қадам бўлди. Хўш, ушбу фаннинг ўзига хослиги нимада?

еттинчи синфгача ҳамда еттинчи синфдан юқори бўлган ўсмирлик даврининг алоҳида мезонларини инобатга олган ҳолда фарзандларимизнинг педагогик ва замонавий ишланмалар асосида, яъни қўлига шаходатнома олаётганида тарбиянинг энг муҳим жиҳатлари бўйича иммунланган, яхшини ёмондан, тўғрини нотўғридан, энг асосийси эса ҳалолни ҳаромдан ажратадиган инсонга айланганига ишонч

ҳосил қилишимиз керак. Юқорида қайд этилган фаннинг асл мақсади ҳам шунда, деб ҳисоблайман. Шу маънода ҳам ушбу фаннинг жорий этилиши тарихий аҳамиятга эгадир. Шунини қайд этиш жоизки, мактабда математика, физика ва ҳатто, хорижий тилларни ҳам мукаммал ўргатиш мумкин. Аммо улар тарбия пойдевори устига қурилмас экан, ҳеч қачон яхшиликка хизмат қилмайди. Шу маънода ҳам янги фан ва янги дарслик яратилаётгани юртимизда келажакни яратиш борасидаги энг эзгу ишлардан бири бўлди. Ишончимиз комилки, ушбу фан мактаблардаги концепцияни

ўзгартириб, тарбиянинг устуворлик даражасини кўтаради. Мутахассисларнинг фикрича, «Тарбия» фани дарсликлари ва ўқув-методик мажмуалар янги ўқув йили бошлангунга қадар чоп этилиб, жойларга етказилади. 2020 йил июль ойидан бошлаб эса янги ўқув йили бошлангунга қадар умумтаълим мактабларидаги «Бошлангич таълим», «Миллий гоё ва ҳуқуқ», «Тарих» ва «Диншунослик» мутахассислигига эга фан ўқитувчилари учун халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва малакаларини ошириш ҳудудий марказларида «Тарбия» фани бўйича

онлайн малака ошириш курслари йўлга қўйилади. Шу ўринда «Тарбия» фани дарсликлари ва ўқув мажмуаларини харид қилиш ҳамда етказиб бериш харажатлари республика бюджетини ва Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Республика мақсадли китоб жамғармаси маблағлари ҳисобидан қопланишини таъкидлаш жоиз. Қарор билан умумий ўрта таълим муассасалари ўқувчилари учун «Тарбия» фани концепцияси ҳам тасдиқланди. **Мархабо ХАЛИЛОВА** тайёрлади.

Кутинг!

Туринг, сайловчи келяпти!

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва маҳаллий кенгашларга бўлиб ўтган сайловлардан кейин роппа-роса олти ой вақт ўтди. Партияларни азалдан хуш курмайдиган, айниқса, депутат деса тепа сочи тикка бўладиган бир тоифа юртдошларимиз бўлиб, улар сайловларнинг эртаси кунгидега негиз партиялар кўринмай қолди, қани берилган ваъдалар, дея ижтимоий тармоқларни бошга кўтарганларини бир эсга олайлик. Қўйидаги таҳлиллар ана шундай «ўта уйғоқ» юртдошларимизга ҳам бир маълумот сифатида асқотиб қолар, деган умиддамиз. Демак, этиборингизга маҳаллий кенгашларга сайланган депутатларимизнинг ўтган олти ойлик фаолияти тўғрисидаги маълумотлар тақдим этиляпти. Тан олишимиз керак: мавжуд камчиликлар қўлга киритилган натижаларимиздан кўпроқ эканини, сайловдан кейинроқ «ишим битди, эшагим лойдан ўтди» қабилида «фаолият» юрита бошлаган айрим «доҳий» депутатларимизнинг эътиборсизлиги оқибатида ҳалигача баъзи ҳудудларда «Миллий тикланиш» овози кутилганидек янграмаётгани ҳам бор гап. Шунингдек, орамизда сайловларда ижобий натижага эришгач, бир юмалаб ўз ҳудудидаги «улуғ»лар қаторига қўшилиб олган етакчиларимиз борлиги ҳам аччиқ ҳақиқат.

Келгуси сонларда

Изтиробингиз изтиробимиз, дардингиз дардимиздир

Яратганнинг синови сифатида кўринмас зарра хотиржам ҳаётимизга хавотир ва хатар билан кириб келди. Бутун инсоният ўша кундан бери илжисизлик туфайли изтиробда. Ҳатто ривожланган давлатларнинг тиббиёт тизими ҳам бу босимга дош беролмаяпти. Ўзбекистонда ҳам ҳар бир инсон ҳаётини сақлаб қолиш учун чинакам кураш кетяпти, беморларни оиласи бағрига қайтариш учун барча куч ва имкониятлардан фойдаланилмоқда.



Мана шундай мураккаб шароитда Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси ва депутатлик корпуси ҳам халқимиз дардида дармон бўлишга ҳаракат қилмоқда. Кеча партия Марказий кенгаши, Тошкент шаҳар партия ташкилоти ва депутатлик гуруҳи томонидан Юнусобод туманидаги Республика вирусология илмий-текшириш институти ҳамда 1-сонли Республика клиник шифохонасида коронавирусдан даволанаётган ва хориждан чартер рейси билан келиб, карантинга олинган ҳамюртларимиз учун китоблар, тиббиёт буюмлари, антисептика воситалар ва болалар учун турли ўйинчоқлар совға қилинди.

Республика вирусология илмий-текшириш институти бош шифокори Умид Юсупов ва 1-сонли Республика клиник шифохонаси Бош шифокори ўринбосари Муҳаббат Қулабдуллаевалар партия фаоллари ва депутатларга миннатдорчилик билдириб, ушбу офатнинг тезроқ бартараф этилишини сўраб, дуо қилдилар. Енгларидаги кийимлари, юзларидаги ниқоби, қўлларидаги қўлқоплари каби қалблари оппоқ шифокорлар! Сизлар билан доимо биргамиз. Изтиробингиз изтиробимиз, дардингиз дардимиздир. Бардам бўлинг, биргаликда ушбу офатни, албатта, енгамиз.

Коронавирус билан оғриган беморлар учун махсус реанимобиллар олиб келинди

Бугун юқумли касалликлар тарқалишининг олдини олиш борасидаги ишларни ривожлантиришга хизмат қилувчи яна бир қувончли ҳодиса сифатида юртимизга хорижда ишлаб чиқарилган 15 та махсус замонавий реанимобилларнинг олиб келинганини айтишимиз мумкин. Таъкидлаш жоизки, уч ойдан кўп вақт давомида юртимизда коронавирус инфекцияси билан касалланганлар даволанаётган тиббиёт муассасалари бар-

ча керакли жиҳозлар билан таъминланган. Келтирилган янги махсус реанимобиллар эса беморларни транспортировка қилиш соҳасидаги камчиликларни тўлиқ бартараф қилишда муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Эътиборли жиҳати, ушбу реанимобиллар дефибрилятор, ЭКГ ва сунъий нафас бериш аппаратлари, дори-дармонлар каби барча керакли воситалар билан жиҳозланган бўлиб, беморни бир манзилдан тиббиёт муассасасига етказиб боргунча унинг ҳаётини сақлаб қолиш имкониятини беради.

Шунингдек, беморларни ташишда тиббиёт ходимларининг хавфсизлигини таъминлаш мақсадида реанимобиллар биобокслар билан таъминланган. Ушбу махсус насилканинг устига қилинган қопламада дарчалар бўлиб, улар орқали тиббиёт ходими беморга бемалол муолажалар ўтказиши мумкин. Эслатиб ўтамиз, 2017-2018 йиллар мобайнида Ўзбекистон тарихида биринчи марта тез тиббий ёрдам хизмати учун 1500 та янги ихтисослашган автомашиналар харид қилинган. Жорий йилнинг январидан эса пойтахтимизнинг тез



тиббий ёрдам хизмати учун хориждан келтирилган 150 та «Ford» русумидаги энг замонавий реанимобиллар топширилганди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги
Жамоатчилик билан
алоқалар бўлими



Хар қандай умрмас, балки яхши ўтказилган умр —
бахт-саодат ҳисобланади.

СЕНЕКА

Адолатга фақат тарбия орқали эришилади



Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Фарҳод Зайниевнинг таъкидлашича, 2019 йил эълон қилинган коррупцияга қарши курашиш рейтингига Дания, Янги Зеландия, Финландия, Сингапур ва Швеция каби давлатлар «пешқадам» бўлиб турибди. Ушбу мамлакатларда коррупцияни батамом қуритиш борасида олиб борилаётган ишлар яхши тажриба сифатида қўллаб-қувватланадиган ҳамада давлатларда ҳам қўлланилган.

Хусусан, Финландияда асосий эътибор оммавий ахборот воситаларининг мутоқат эркинлиги, иқтисодий сектор фаолиятига давлат аралашувини камайтириш, мансабдор шахслар томонидан қабул қилинган қарор ҳамда норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг очиқ ва шаффофлиги, адлия тизимининг ижро этувчи ҳокимиятдан сиёсий, молиявий ва кадрларга оид мустақил қарор қабул қила олиши, энг муҳими, коррупцияга қарши курашишда ваколатли органларга ёрдам берган шахсларни ишончли тарзда ҳимоя қилиш кафолатларининг мавжуд эканига эътибор қаратилади. Шу ўринда ушбу соҳада адлия қанцлерлари ва парламентнинг инсон ҳуқуқлари бўйича комиссарига кенг ваколатлар берилганини таъкидлаш жоиз.

Сингапур тажрибасида эса энг аввал мансабдор шахсларнинг ҳатти-ҳаракатларини тартибга солиш, бошқарувни соддалаштириш, шахсни коррупциявий ҳаракатларга ўндовчи ҳолатлар бартараф этилган. Шунингдек, фуқароларнинг эмин-эркин шикоят қилишлари ва етказилган зарарларни қоплатиш учун ҳудудларда Коррупцияга қарши курашиш бюроси ташкил қилинганини ҳам қайд этиш жоиз.

Ақсарият халқаро экспертлар коррупциянинг юқори даражада бўлишига сиёсий

институтларнинг тўлақонли ишласлиги, ички ва ташқи қарор қабул қилишда сунъий тўсиқларнинг мавжудлиги, аҳолининг ҳуқуқий онги ва маданияти даражасининг пастлиги ҳамда жамиятда фуқароларнинг давлат устидан назорати талаб даражасида эмаслигини асосий сабаб қилиб кўрсатмоқдалар.

Президентимиз томонидан 29 июнь кунини имзоланган «Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони мамлакатимизда коррупциянинг

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Фармони билан мамлакатимизда коррупцияга қарши курашиш агентлигининг ташкил этилиши юртимизда адолат устивор бўлган жамият қуриш масаласи давлат сиёсатида айланганининг яна бир тасдиғи бўлди.

Маълумки, ҳар қандай инсон ҳамиша адолат ва ҳақиқат сари интилиб яшайди. Эркинлик ва ҳурриятдан

»

Партия коррупцияга қарши курашишнинг маънавий-маърифий ва жавобгарлигининг муқаррарлиги усулларини танлаш, одамлар онгида коррупцияга муроасиз муносабатни шакллантириш йўлидан боради.

ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ»
ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ САЙЛОВДИ ДАСТУРИДАН

олдини олиш ва унга қарши самарали курашиш борасидаги муҳим қадам бўлди дейиш мумкин.

Ушбу Фармон билан Ўзбекистон Республикаси Президентига бўйсунадиган ва Олий Мажлис палаталари олдида ҳисобдор бўлган бутунлай янги идора ташкил этилиб, унинг зиммасига коррупцияга қарши кураш, ушбу иллат оқибатлари, келиб чиқиш омилларини бартараф этиш ҳамда бу борада ҳам амалий, ҳам назарий жиҳатларни мувофиқлаштириб бориш вазифаси юклатилди.

Фарҳод Зайниев шунингдек, бу жараёнда парламентнинг алоҳида ўрни бўлиши, фармонда белгиланган вазифаларнинг ҳаётимизга кенг татбиқ этилиши эса давлат ва жамият қурилишининг барча соҳаларида коррупциоген омилларга чек қўйишда муҳим омил бўлишини таъкидлади.

баҳра олади. Энг қадимий миллий қадриятларимиз ҳам, муқаддас Ислон динимиз ҳам адолат ва ҳақиқат, эркинлик ва ҳурриятни ўзига асос қилиб олган. Тарбия, ахлоқ, ҳалоллик ва иймон эса халқимизнинг бир неча минг йиллик тараққиёти давомида муҳим таянч бўлиб келмоқда. Бироқ инсон қалбида нафс, худбинлик ва манфаат олами ҳуруж қилганида у яхшилик ҳамда эзгуликларни унутди. Инсоннинг ҳамиша, ҳар қандай шароитда ўзини ўзи бошқариши, ўзини иллатлардан асраб, фазилатларини бойитиб бориши, эзгулик ва яхшилик сари йўналтириб туриши учун эса унга кучли ички ирода, катта маънавий-ахлоқий қувват, покиза руҳ керак бўлади.

Шунинг учун ҳам Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг бош мақсади ва иллати сураётган ғоялари тарбия билан чамбарчас боғланган. Шунинг учун ҳам ахлоқ, мустаҳкам тарбия ва бой маънавият орқалигина «Миллий тикланишдан» — миллий юксалиш

сари» ғоясини таъминлаш мумкин, деб ҳисоблаймиз. Тарбия шубҳа йўқки, инсоннинг ўзини-ўзи доимий равишда такомиллаштириб бориши тақозо этади. Ўзини англаган, қадрият сифатида тушунган инсон, албатта, нафс, манфаат йўлида бойлик тўплашдан ўзини тияди.

Давлатимиз раҳбарининг навбатдаги фармони замирида ҳам айнан тарбия устиворлиги масаласи мужассам эканини таъкидлаш жоиз. Тан олишимиз керакки, дунё давлатларини қийнаётган коррупция балоси афсуски, Ўзбекистонимизни ҳам четлаб ўтмаяпти. Ушбу иллат туфайли жамиятда маълум бир қатлам пайдо бўлди-ки, у ҳар қандай йўл билан фақат бойликка, қўшимча имкониятларга эга бўлишга интилаяпти. Бунинг учун кимдир мансабидан, кимдир берилган ваколат ва имтиёзларидан, бошқа биров эса таниш-билишларидан фойдаланмоқда. Натижада улар тараққиётга, ислохотлар йўлига тўсиқ бўлиб, халқ фаровонлигига ҳам жиддий зарар етказишаяпти. Бир сўз билан айтганда, коррупция жамиятни фалажлик томон етаклаяпти. Ана шу иллат сабаб турли соҳаларга ажратилаётган катта-катта маблағлар аниқ манзилларга етиб бормаяпти. Тўғри, коррупция кеча ёки бугун пайдо бўлгани йўқ. Унинг илдизи таълим-тарбия тизими издан чиққан, тилимиз, тарихимиз, пайхон этилган даврларга бориб тақалади. Президентимиз қарори билан эса жамият ҳаёти учун ғоятда хавфли бўлган ана шу иллатни бартараф этишга қарши курашувчи махсус тизим — профессионал идора пайдо бўлаётганини таъкидлаш жоиз. Ишончимиз комилки, ғоятда масъулиятли, ҳалоллик ва адолатни тақозо этадиган янги агентлик самарали фаолият кўрсатади. Бунинг учун, албатта, шижоатли, миллатпарвар, диёнатли мутахассислар гуруҳи шаклланиши лозим. Шунингдек, ушбу муассаса ходимлари алоҳида ҳимояга олинмоғи, уларнинг самарали ишлашлари га ҳеч нарса ва ҳеч ким ҳалақит бермаслиги, энг асосийси, улар фаолиятига аралашилмаслиги керак. Шунингдек, қонунчилик фаолиятида коррупцияга қарши ку-

рашишни янада кучайтиришга эришишимиз зарур. Қабул қилинаётган қонунларда эса коррупцияга йўл очиши мумкин бўлган нормаларга йўл қўймаслик мақсадида айнан коррупцион жиҳатларга нисбатан алоҳида ҳуқуқий экспертиза тизимини янада такомиллаштириш учун барча мутасадди идоралар, биринчи ўринда янги агентлик билан парламентнинг яқиндан ишлаши муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Яна шунинг ҳам таъкидлаш лозимки, коррупцияга қарши курашиш билан бирга профилактика ишларини ҳам эсдан чиқармаслигимиз керак. Касални даволашдан кўра, унинг олдини олган кўпроқ самара беради, деганларидек бу жараёнда тарбия билан боғлиқ маънавий-маърифий ишларга жиддий эътибор қаратишимиз керак. Одамнинг бировлар ҳаққидан кўрқиши, ҳалол йўл билан топилмаган бойликка эга бўлиши оғир оқибатларга олиб келиши муқаррарлигини эса фарзандларимиз онгига бoғча ва мактаб ёшидан сингдиришимиз жоиз. Мутахассислар қайд этганидек, айрим нукталарда инсон ҳаракатларида онг 10 фоиз даражасида хал қилувчи аҳамиятга эга бўлса, ёшлик даврида онг остига жойлашган ижобий кўникмаларнинг ўрни беқисс бўлади. Яъни, ёшлик даврида онг бировнинг ҳаққидан кўрқиш, бегоналар ҳаққи бахт олиб келмаслиги, харом йўл билан эришилган имконият ҳам, бойлик ҳам, шароит ҳам ҳеч қандай рўшноликка олиб бормаслигини ёшларга тўғри тушунтира олсак, тезроқ коррупция балосининг олдини оламиз.

Президентимиз айтганларидек, келажакда ижтимоий муаммоларга маблағ сарф қилмаслик учун бугун мактаб ва боғчаларга кўпроқ пул сарф қилишимиз кераклигидан келиб чиқиб, тарбия, тарбия ва яна бир бор тарбия ҳақида ўйласак ҳамда халқимиз генида бўлган ҳалоллик билан фарзандларимизни эмласак, ҳалоллик вакцинаси оммалашади ва шу йўл билан коррупцияни бартараф этиб, Янги Ўзбекистонда адолатли жамият кура оламиз.

Алишер ҚОДИРОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари

«ОЧИҚ МУЛОҚОТ»га таклиф этамиз!

+99899 4032274

e-mail: mtiklanish@bk.ru

АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!

Мухтарам, сайловчилар!

«Миллий тикланиш» ижтимоий-сиёсий газетаси бугунги туб бурилишлар даврида Сизларга кенгрок маълумот бериш, мамлакат сиёсий майдонидаги энг сўнгги янгиликлар хусусида тахлилий мақолалар тарқатиш мақсадида таникли сиёсатшунослар, парламент аъзолари, турли вазирлик ва идоралар раҳбарлари билан «Очиқ мулоқот»лар ташкил этишни режалаштирмоқда.

Азиз, газетхонлар!

«Очиқ мулоқот»ларда ўзингизни кизиқтиратган саволлар билан иштирок этинг, муаммолар масалаларга мутасаддилар эътиборини қаратинг. Зеро, юртимиз тараққиёти, халқимиз фаровонлиги йўлида биргаликда ҳаракат қилсаккина реал натижаларга эришамиз. (99) 4032274 рақамига саволларингизни йўлланг.



Танзила Норбоева,
Олий Мажлис Сенати раиси



Шерзод Шерматов,
Халқ таълими вазири



Хайрулло Бозоров,
Наманган вилояти ҳокими, Олий Мажлис Сенати аъзоси



Алишер Шодмонов,
Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири



Иброҳим Абдурахмонов,
Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазири



Феруза Муҳамеджанова,
«Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий кенгаши раиси ўринбосари



Инсон табиатининг моҳияти — ҳаракатда. Тек турмоқлик ўлим демакдир.

П. ПАСКАЛ

Худудий кенгашларда

Хоразм вилояти:

Аёллар учун энг яхши совға — «машина»



Халқ депутатлари Хоразм вилояти кенгаши депутати Мансурбек Машарипов ташаббуси билан Хива туманининг «Соёт», «Ал-Хоразмий», «Хорвуз», «Қорақум» ва «Гулшан» маҳаллаларида яшовчи ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлган 5 та оила бекаларига замонавий тикув машиналари совға қилинди.

Бухоро вилояти:

«Хизмат — беминнат» лойиҳаси кўприкка айланди

Бухоро шаҳар кенгаши томонидан партиянинг «Хизмат — беминнат» лойиҳаси доирасида наққошлик йўналишида меҳнат қилаётган усталар Муҳаммадали Ҳамроев ҳамда Шокир ота Камоловлар хонадониди ёшлар билан учрашув ташкил этилди. Учрашувдан сўнг моҳир хунаромандлар 9 нафар кам таъминланган оила фарзандларини шогирдликка олдилар.

Тошкент шаҳри:

«Истиқбол»да ёшлар учун кутубхона

Олмазор туман кенгаши раиси, халқ депутатлари Олмазор туман Кенгаши депутати Раҳимкул Муҳаммадиев ташаббуси билан «Истиқбол» маҳалласида ёшлар кутубхонаси очилди. Маҳалла фаоллари томонидан эса янги кутубхонага 400 дан зиёд бадий адабиётлар совға қилинди.



Сурхондарё вилояти:

Электр тармоқлари корхонасидагилар депутатни қўллаб-қувватлади

«Хўжақия - 2» маҳалласининг «Навбахор» қишлоғи аҳолиси анчадан бери электр токи етишмовчилигидан қийналиб келарди. Яқинда қишлоқ аҳли ушбу масалада депутат О.Бекназаровга мурожаат қилди. Депутатнинг Шеробод туман ҳудудий электр тармоқлари корхонаси раҳбари И.Амировга жўнатган «Депутатлик сўрови» билан эса масалага ечим топилди. Шу кунларда қишлоққа янги трансформатор ўрнатишга тайёргарлик қўрилмоқда.

Андижон вилояти:

13 нафар бўлажак фермерлар иш бошлади



Избоскан туман кенгаши депутати Муҳиддин Қўчқаров «Туробод» маҳалласидаги 8 - умумтаълим мактаби битирувчиларини иш билан таъминлаш масаласини ижобий ҳал этди. Депутат иккилашиб ўтирмай, айти шу масалада «Шоҳида она олтин ерлари» ҳамда «Иброҳим ота нур» фермер хўжалиги раҳбарларига мурожаат қилди. Фидойи фермерлар эса 13 нафар ёшнинг ҳар бирига синов тариқасида 70 сотихдан экин майдони ажратиб бердилар. Ана сизга саховат...

Қорақалпоғистон Республикаси:

«Қос булақ»да янги боғча қуриляпти

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесидаги партия фракцияси аъзоси Венера Каленова Нукус шаҳридаги «Қос булақ» маҳалласи мурожаатини ўрганиб, 22-сонли болалар боғчаси авария ҳолатида эканини аниқлади ва замонавий мактабгача таълим муассасаси қуриш зарурлиги юзасидан Қорақалпоғистон Республикаси Мактабгача таълим вазирлигига депутатлик сўрови юборди. Тез орада ушбу сўровга ижобий жавоб қайтарилди ва 160 ўринга мўлжалланган 2 қаватли боғча қурилиши бошлаб юборилди.

Фарғона вилояти:

Ҳужжатсиз яшайётган болакайларга ҳужжат берилди



Фарғона шаҳар кенгаши депутати Шаҳодатхон Ахуновага фуқаро Н.Турсунова мурожаат қилиб, Россияда туғилган уч нафар фарзандига туғилганлик ҳақида гувоҳнома олишга амалий ёрдам беришни сўради. Депутат ушбу масалани шаҳар адлия бўлими, туманлараро суд ҳамда шаҳардаги 2-сон ФХДБ бўлими вакиллари иштирокида обдон ўрганди. Орадан кўп ўтмай, Н.Турсунованинг барча фарзандларига туғилганлик ҳақида гувоҳномалар берилди.

АЙБАН БОШҚА НАРСАНИ КЎРМАСЛИКНИНГ ЎЗИ АЙБДИР...

Агар тоғда булбул сайраса, ҳеч қачон акс садо эшшак ёки қарганики бўлиб қайтмайди. Акс садо эшшакники бўлса, билгинки у ёқда эшшак ханграган... Олам ҳам бир тоққа ўхшайди. Ёмон ва яхши сўзингнинг акси ўзингга, фақат ўзингга қайтади. Мен яхши гап айтгандим, тоғ ёмон гап қайтарди дея олмайсан бунинг сира иложиси йўқ!

Жалолiddин Румий



Боёвутдан чиққан Алибек

Навбатдаги машғулот бошлангач, нуфузли бир идорадан таклиф этилган нотик минбарга чиқиб, расмий тилда маъруза қила кетди. Шу пайт қутилмаганда қорачадан келган, озғингина, ўта мулоҳазакорлиги юз кўзларидан кўриниб турган бир йнгит сўз сўраб қолди...

Изн берилгач, Боёвут туман кенгаши депутати Алибек Аманлиқов эканини айтиб, машғулотни расмийтаъликларсиз, содда тилда, даврадагилар билан фикрлашган ҳолда ўтказишни таклиф этди. Залга бироз жимлик чўкди. Аммо депутатнинг таклифи кўпчиликлка маъқул келганди...

Ўшанда Алибек Аманлиқов билан суҳбатлашиш истаги пайдо бўлганди мена.

Алибек Аманлиқов — Боёвут фарзанди, у Усмон Юсупов номидаги 40-ўрта мактабни битиргач, Тошкент халқ хўжалиги институтига ўқишга кирди. Ўқитисодчи малакасини олгач, туман ташкилотларида турли вазифаларда меҳнат қилди. Ҳалол хизмати, элга айрича меҳри боис назарга тушди. 2005 йилда эса Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси сафига кирди. Партия гоёларидан ўзгача таъсирланган қаҳрамонимиз тез орада туман фаолларидан бирига ҳам айланди. Ва, кўп ўтмай одамлар мушқулини осон, оғирини енгиллатётган партиядошларга ўрناк бўла бошлади.

Шунинг учун ҳам бу йлги сайловларда «Ижодкор» ва «Маънавият» МФЙлар аҳолиси» унинг номзодини ёқлаб овоз бердилар. Шу тариқа Алибек Аманлиқов 3-Ижодкор сайлов округидан халқ депутатлари Боёвут туман Кенгаши депутатлигига сайланди.

— Депутат ваъда берди-ми, уни албатта бажариши шарт. Янги Ўзбекистон депутатининг шиори шундай бўлиши керак, — дейди Алибек ака. — Зотан бунга амал қилмасак назардан

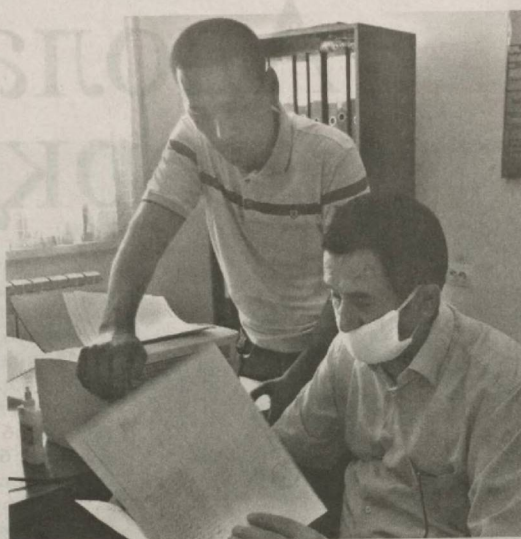
қолиш ҳеч гапмас.

Партия Боёвут туман кенгаши мутахассиси Замира Саттарқулова берган ҳужжатлар билан танишиб, депутатнинг сўз ва иш бирлигига нечоғлик амал қилиши билан қизиқдим.

«Ижодкор» ва «Маънавият» тумандаги энг катта маҳаллалардан бўлиб, уларда қарийб 13 минг аҳоли яшайди. Таъкидлаш жоиз, узоқ йиллардан бери маҳаллаларда талайгина муаммолар йиғилиб қолган.

Хусусан, «Ижодкор» маҳалласида собиқ иттифоқ давридан қолган, қаровсиз 140 ўринли болалар боғчаси бор эди. Давлат ёрдами билан ушбу маскан таъмирланиб, 250 ўринли боғчага айлантирилди. Турган гапки, унга педагог-тарбиячилар зарур. Ана шунда депутат туман мактабгача таълим бўлими мудираси Барно Холмухаммедовадан энг аввало, худуддаги ишсиз, лекин дипломи бор мутахассисларни суҳбат асосида ишга жойлаштиришни сўради. Натижада 18 нафар хотин-қиз болалар боғчасига ишга қабул қилинди.

— Маънавият МФЙ худудида 9700 нафар аҳоли яшасада, ҳалигача бу ерда боғча йўқ, — дейди Алибек ака. — Йиғинда эса 1 гектардан ошқ бўш ер бор. Шу ерда 300 ўринли



боғча қурмоқчимиз. Ҳозиргача мутасаддиларга мурожаат хатлари ҳам жўнатдик. Боғча қурилса одамлар болаларини узоққа етаклаб юрмайди. Қолаверса, МФЙда хотин-қизлар учун камида 60 та янги иш ўрни яратилади.

Замира Саттарқулова тақдим этган ҳужжатлар орасида депутатнинг туман Халқ таълими бўлими раҳбари Эркин Қўлдошевга киритган депутатлик сўрови нусхаси ҳам бор экан.

«Маънавият» МФЙ худудида 2009 йили қурилган 52-умумтаълим мактаби 250 ўринга мўлжалланган бўлсада, айти пайтда бу ерда 660 нафар ўқувчи таълим олмақда. Юзага келган ҳолатдан келиб чиқиб, зудлик билан қўшимча мактаб биноси қурилиши зарур.

Депутатнинг мазкур сўровидан кейин вилоят Халқ таълими бошқармаси томонидан 360 ўринли янги мактаб биноси қурилиши 2020 йилги давлат дастурига киритилди. Бундан хабар топган маҳалла аҳли ўз депутатларини роса дуо қилдилар. Одамларни 11 йилдан буён қийнаб келаятган муаммо шу тариқа ўз ечимини топди.

Туман газлаштириш идораси раҳбари Уткир Мирзаев «Ижодкор» маҳалласининг Юртпарвар кўчасидан деярли

ҳар куни ўтади. Шу боис, кўчанинг қаерида қандай чўқур борлиги унга ўзи ёқтирган машҳур ҳофизнинг қўшиғидек ёд бўлиб кетган. Лекин у узоқ вақт негадир аҳоли истеъмоли учун тортилган газ қувурининг 1200 метр қисми ер устидан ер остига тушиб, чирий бошлаганини «кўрмади». Занг туфайли емирилган қувурнинг баъзи жойларидан сизиб чиқаётган газ ҳиди ҳам газлаштириш идораси «дохий»сининг димоғини безовта қилмади. Ушбу ҳолат бўйича ҳам маҳалла аҳли депутатга арзи-хол қилди. Ўз навбатида А.Амонлиқов депутатлик сўрови билан идора раҳбарини «безовта» қилгач, деярли харабо аҳволга келиб қолган қувурлар ер устига чиқарилиб, тўлиқ таъмирланди...

Боёвут—Сирдарё вилоятининг залворли юкини кўтариб турган туманлардан бири. Шунинг учун унинг номи республика миқёсидаги нуфузли йиғинларда ўзгача ҳурмат билан эътироф этилади. Ана шу муътабар эътирофнинг оқланишида фидойи боёвутликлар қатори Алибек Аманлиқовнинг ҳам салмоқли ҳиссаси борлигига мақоламизни якунлаётимиз тўлиқ амин бўлдик...

О.ҒОФУРОВ,
журналист

«БУЗОҚ»НИНГ ЮГУРГАНИ СОМОНХОНАГАЧА...

Ўзим ҳам мақолада номлари келтирилган Замон, Сайёд ва уларнинг шериклари қурбониман! Чунки улар ҳам мени номусимга тегишиб, видеотасвирга олишган. Сунгра ижтимоий тармоққа жойлаш ёки жисмонан йўқ қилиб юборишларини айтишгач, уларнинг чизган чизигидан чиқмай яшадим. Аммо улар мени зўрлаганидан кейин «телетомоша»ни ота-онам ва акаларимга кўрсатишди. Мен эса номусимга чидай олмай, уйдан кетдим. Ҳозир ижарада яшайман. Биласизми, Замон, Сайёд, Нодир, Ҳаким ва Каримлар Когонда «эътиборли зот»лардан саналишади. Замоннинг Шаҳлонинг номусига тегиб, зўрлаганига ўзим гувоҳ бўлганман. Чунки шаҳар ИИБ паспорт столига иш юзасидан борган Шаҳлони Замон «отдел»дан зўрлаб олиб чиқди, мени эса бозордан чиқаётган пайтимда машиналарига миндиришди-да, чўлга олиб боришди. Хуллас, Шаҳлони уша ерда...

Умида Чориқулова эса 4 йилдан буён Замон ва унинг шерикларига ногиронлик нафақасидан «доля» бериб келади. Устига-устак ҳокимлик томонидан берилган уйнинг калити Замонда туради. Шунинг учун ҳам бечора ўз уйига киролмай, бир неча марта Когон шаҳридаги паркда ётиб юрганига гувоҳ бўлганман. Хуллас, Замон шу уйни ўзиники қилиб олмақчи!

Аммо бу гапларни Бухородаги бирон-бир ҳуқуқ-тартибот идорасига бориб айти олмайман. Чунки жонимга қасд қилишларидан қўрқаман. Ички ишлар бўлими ходимлари мени зўравонлардан зарур пайтда ҳимоя қила олишларига эса ишонмайман! Умида Чориқулова калтакланиб, зўрланганидан кейин мени ҳам Когон шаҳар ИИБга қақиритишди. Ишонасизми, қўрққанамдан терговчига лом-мим дея оламидим.

Агар ушбу гапларимдан сўнг мен йўқолиб қолсам ёки жисмонан йўқ қилинсам, аниқ айта оламан, бу Замон Шариповнинг иши бўлади!

Бир нарсани ҳеч тушунмайман, мен ва У. Чориқулова ногирон бўлсак, нафақага кун кечирсак, Замон бошлиқ зўравонлар бизнинг нимамиздан пул ундиришади?!

Газетамизнинг 10 июнь сонидида чоп этилган мақолага «Умида Чориқулованинг адолат ва ҳимоя истаб ёзган хати шу тахлит давом этаверади», дея нуқта қўйгандик.

Афсуски, когонлик Азиза Раҳматованинг куйиб-ёниб гап-ришлари ҳам шу тахлитда давом этаверади, дея мақолани якунлашга мажбур бўлдик. Чунки ҳозирча жабридийда ва хўрланганларнинг ҳимоячиси йўқ...

Тахририятдан: Ҳурматли, газетхон! Эътибор қаратган бўлсангиз, ушбу чиқишлар орқали қатъий хулоса чиқармаяпмиз. Чунки бирон бир фуқаронинг айбдор ёки айбдор эмаслигини фақат суд белгилайди. Аммо ОАВ берилган ҳуқуқ ва ваколатлар доирасида Олий Мажлис Қонунчилик Палатаси депутати Умида Раҳмонова

томонидан тахририятга тақдим этилган навбатдаги ҳужжатни ошкор қилдик.

Шу ўринда ҳақли бир савол туғилади: нега жабрдийдалар Бухоро вилоятидаги ҳуқуқ-тартибот идораларига эмас, айнан Олий Мажлис Қонунчилик Палатаси депутати ёхуд депутат орқали журналистларга мурожаат қилишмаяпти?! Ишончимиз комилки, Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ва Ички ишлар вазирлиги мутасаддилари мақолада келтирилган маълумотлар асосида ўз хулосаларини чиқарадилар.

Агар чиндан ҳам мурожаатчилар ҳақ бўлиб чиқсалар, Бухорода қўллаб-қувватларга зўғум ўтказган бир гуруҳ қонун олдида жавоб беради. Зеро, биз ҳуқуқий-демократик давлатда яшаймиз. Бунга англамаганларнинг югургани эса сомонхонагача, холос.

Абдуғаффор ОМОНБОВ,
журналист



Кўзгу менинг энг яхши дўстим, чунки мен
ййглаганимда, у ҳеч қачон кулмайди.

Чарли Чаплин

МАДАНИЯТ АРБОБЛАРИ, ЙЎЛ БОШЛАНГ!

Маълумотларга кўра, 2019 йил бошида Тошкент шаҳрининг доимий аҳолиси сони – 2 млн. 465 минг кишини ташкил этган, бундан 1 млн. 836 минг киши (75%) ўзбек, руслар эса 13% фоиз, яъни 335 минг киши. Ўзбекистон шароитида «рустилли» деб ҳисобланадиган корейс (61,3 минг), украин (28,8 минг), белорус (6,2 минг), грузин (1,3 минг), литвалик (356), молдаван (1,1 минг), арман (15,4 минг), эстон (136), яхуди (3,8 минг), немис (700) вакилларини, бунинг устига жадвал охирида «бошқа» деб кўрсатилган ва 30 минг атрофидаги ҳисоби озроқ миллат вакилларини ҳам «рустиллилар» гуруҳига қўшсак, ўшанда ҳам фарзандлари рус тилли мактабга боровчи аҳоли 553 минг кишини ташкил этади. Бу эса жами Тошкент аҳолисининг 22,4 %и деганидир.

Демак, Тошкентнинг ўзида ҳозир ўзбеклар рус тилли аҳолидан уч баравар кўп. Республика бўйича олганда эса ўзбеклар жами аҳолининг 85 фоизини ташкил этар экан. Ана энди Чўлпон айтгани каби бўлади: кулган бошқалардир, ййглаган менман!

Тошкент аҳолисининг 75 фоизи – ўзбеклардан иборат, дедик. Бунга ҳали «рустилли» ҳисобланмайдиган тожиклар ва бошқа туркий эллар вакиллари – қозоқлар, қирғиз ва бошқалар қўшилгани йўқ.

Педагогика фанлари доктори, профессор Қозоқбой Йўлдошев шу йилнинг 17 март куни Халқаро пресс-клубда Тошкентдаги умумтаълим мактабларининг қарийб 53 фоизиде рус тилида таълим бериляпти, Ўзбекистон пойтахтида ўзбек мактаблари русча мактаблардан кам, деб айтиши биланок, «Яндекс Дзен» сайти уни шундай талқин қилдики, нафақат рус миллатига мансуб Интернет фойдаланувчилари, балки баъзи «маданий» ўзбеклар ҳам оғизларига келган гапни қайтармай «пост» ёзиб кетдилар. Сайтининг сирли равишда «Baiki Rusicha» деган муаллифи эса масалани бузиб талқин этибгина қолмай, ййғилиш ҳақидаги бир бетлик «ҳисоботида» ошқора сурбетлик билан «... запреты и ограничения на русский язык могут спровоцировать к неконтролируемым событиям», деб дағдаға қилишга ҳам ўтди. Уҳ-хў! Йўқ, Украинадаги каби, русча мактабларни ёпиб, ўзбекчага ўтказиш таклиф қилинмаган, балки ўзбеклар ўз фарзандини ўзбек тилли мактабларга берганлари яхши дейилган эди, холос. Шугина! Бир ўзбек олими, ўз юртида, она тилининг тақдирига қуйинишга ҳам ҳақсиз бўлсинми?

Навоийнинг «тилга ихтиёрсиз» – элга эътиборсиз» деган гаплари бор. Буни тил масаласида ўз фикрига эга бўлмаган, ким нима деса эргашиб кетаверадиган одамларга ҳам қўллаб, ундайларни ўз она тилига, демакки, она халқига нисбатан лоқайд, манқурт кимсалар десак, янглишмасак керак.

...1989 йилнинг баҳор ойлари. Биз яшайдиган «дом» тагидаги сўрида фикр олишув одати ҳолга айланди. Чунки давлат тили ҳақида мунозаралар қизгин давом этар, ҳар ким бунга муносабат билдиргиси келар эди.

– Ҳеч кераги йўқ, – деди темир йўл идорасида хизмат қиладиган бир қўшимиз. – Ўзбек тилининг давлат тили бўлишига, масалан, мен қаршман.

– Бу – қулнинг гапи! – деди чўрт кесиб бошқа бир қўшни.

– Ие, мени қул деясизми? – деди ранги гезариб униси.

– Ҳа, сиз қўлсиз. Керак бўлса, исботлаб бераман ҳам.

– Исботланг!

– Сиз уйингизда болаларингиз билан ўрисча гаплашасиз, тўғрими?

Хўп деб туринг. Мана шунинг ўзи сизнинг қўллингиз исботи. Чунки қул ўз она тилида сўзлашишдан ор қилади, хўжайинининг тилида гапирди, бола-чақасини ҳам шунга ўргатади, хўжайини ёқтирган қуй-қўшиқни севади. Ишоти – шу!

«Қул»лиги бўйнига қўйилган қўшнингини ранги оқариб кетди, чўрқ этиб оғиз оча олмади, бошқалар ҳам бу масалада тортишиш ўринсиз эканини англадилар.

гина эмас, ўзини «маданиятли» деб билган, «келажакка интиладиган» одамларнинг аксари она тилини истиқболсиз санаб, фарзандларини русча мактабларга ўқишга қўядиган бўлишди. Бу «эврилиш» кучайиб, шу даражага етдики, роса бир йил аввал – 2019 йилнинг 30 апрелида ўн саккиз нафар «ўзбек» маданият ва санъат намояндалари энди яшириб ўтирмасдан, рус тилига расмий тил мақоми берилишини талаб қилиб

жагини улар шу тилдан ташқарида кўролмайдилар.

Кўракка муштраб, «Она тилим, миллатим!» деб айюҳаннос соладиган талай «ватанпарвар» арбобларнинг неваралари русча мактабга жойланган, улар кечки пайт ишдан қайтган «дедуля»сига «Ассалом-алайкум!» деб салом берганида оғизларидан сўзи ўзбекча, талаффузи русча товушлар чиқади. Бундай ота-оналар фарзандлари кейинчалик шу мамлакат равнақиға ҳисса қўшиб яшашини эмас, йўлини топиб, ўзга юртларга қўчиб кетишини орзу қилади, ўша ерларда «достойний» кун кўришлари ғамини ейди, бунинг чораси шу дея, боласини бошқа тилли мактабларга беради.

Эҳтимол, «мен ҳам ўзбекман, боламни она тилимда ўқитгим келади, бироқ ўзбек мактабларида таълим аҳоли қандайлиги ўзингизга ҳам маълум-ку?» дейдиганлар чиқар. Биламиз, аммо маорифимизнинг пешонасига иккинчи сорт мактаб бўлиш тақдир ёзиғи эмаслиғи ҳам аён. Бу – вақтинча ҳол. Лотин ёзувиға ўтиб, етмиш йил давомида чоп этилган сон-саноксиз адабиётдан узилиб қолиш, шунинг устига яна аллақимнинг кутқуси билан жорий этилиб, чорак аср қўлланиб, яқинда бартараф бўлган «рейтинг тизими» оқибатлари, ўн-ўн беш йилларга қўзилган иқтисодий қийинчилик ва ҳоказолар сабаб бунга. Бироқ хорижий автомобилларнинг энг жўни бўлган «Дэу»ларни миниб, шундан фахрланиб ҳам қорибмиз-ку, ахир.

Болам русча (ёки англисча) яхши билим олсин-да, чет элга бориб, яхши маош олиб ишласин, деб ўқитиш – юқориқ даражали гас-тербайтерликка тайёрлашнинг бир шакли, аслида. Бу ҳолда фарзанд ҳам булбул уясидаги какку қушга ўхшаб улғаяди – ота-онасини ташлаб, олисларга учиб кетади. Фарзандига меҳрли, унинг ўз ёнида, ватанида яшашини, шу эл равнақи учун қўлдан келганича хизмат қилишини ўйлаган ота-она уни ўз тилида ўқитади, ўзгалар руҳиятида тарбия қилмайди. Шунинг учун ҳам оддий ўзбекининг боласи ўзбек тилли мактабга қатнайди, бу ота, бу боболарда самимиятдан бошқа нарса йўқ, «Во миллато!» деб изҳори фазл қила туриб, боласини бошқа мактабга қўядиган кишилар эмас улар.

Мен баяроқ ватанпарвар эмаслар, деган гапни билмасдан айтиб юборганим йўқ. Ватанпарварлик дегани фақат давлат чегарасини қўриқлашдан иборат эмас. Элни севish ва ҳимоя қилиш ундан ҳам муҳим. Бу эса, она тилини ардоқлашдан бошланади. Она тили учун қуймаган, унинг тақдирига берарво одам она халқини севмайди, ундай киши, агар беш йил чегара қўриқласа ҳам, асло ватанпарвар бўлолмайди.

Шу ўринда Чингиз Айтматовнинг

«Асрни қаритган кун» романи ёдга тушади. Бу асардаги энг муҳим нуқталардан бири манқурт образи ва унинг талқини, албатта. Биз манқурт деганда қадим бир замонда ёв қийноғи туфайли манқуртга айланган Жўломонни тушунамиз. Холбуки, Чингиз Айтматовнинг асл нияти замонавий манқуртни: нима қилиб бўлса ҳам, яхши яшаш – ёғлиқ луқмаю юмшоқ креслосидан ажралмаслиқни ўйлайдиган Собитжонни кўрсатиш эди. Собитжон бунинг учун ҳамма нарсаса – ота-боболарининг тилидан, динидан, урф-одатларидан воз кечишга тайёр. Ҳатто, отаси Қозонгап ўлганида уни олисдаги қадимги гўристонга элтиб дафн қилишни ҳам ортиқча, «эскилик» деб билади, уни исталган бир бархан ортига қўмиб ташлашларини хоҳлайди, тезроқ шаҳарга қайтиб кетса бўлгани унга...

Фарзанди ана шундай худбин, нафс бандаси бўлиб қолишига, бир томондан отаси Қозонгап ҳам сабаб. Болам ўрисча мактаб кўрсин, ўқимишли бўлиб улғайсин, дея уни шаҳарга жўнатади, интернатда ўқитади. Европача таълим-тарбия олган «маданиятли» Собитжон эса «қолоқ» отасидан ор қилади, ўзини ундан анча юқорида деб билади. Чингиз Айтматов бу билан янги манқуртларнинг келиб қиқиш манбаига нозик ишора қилган.

Президентимиз ўзбек халқининг иродасини рўёбга қикариб, она тилимиз чин маънода, тўла-тўқис давлат тили бўлиши учун астойдил бел болаган бир пайтда турли ва-зирлик ва идораларда катта-кичик лавозимларда хизмат қиладиган амалдорлар, рассомлар, ёзувчилар, санъаткорлар, олимлар, шифокорлар, муҳандислар, ишқилиб, биз миллатнинг гули деб биладиган неча ўн минг нафар маданият арбоблари бу ташаббусга фақат оғиз қўпиртириб макташ орқали қўшилган бўладиларми ёки зиммаларига халқни эргаштиришдай катта миссияс тушганини яхши англаб, шахсан ҳар бири ўз оила аъзоларини: фарзанди ва невараларини ўзбек тилида таълим бериладиган мактабга ўтказиш орқали ҳисса қўшадиларми – гап шунда.

Халқ уларга эргашмай қолмайди. Ана шундагина аҳли юрт ўзбекчилик сари юз боради. Зеро она тилимизни ҳарчанд алқаб, уни давлат тилига айлантириш бўйича мукамал қонуни қоидалар чикарсагу, бу қонунларнинг рўёбга чиқишидан манфаатдор бўладиганлар – ўсиб келаётган ёшлар она тилида эмас, бошқа бир тилда таълим олиб улғайса? Миллатнинг эртанги куни тахликада қолмайди?

Маданият арбоблари, сизлар ким билан?

Зухриддин
ИСОМИДДИНОВ,
филолог, тилшуно олим



Ҳаёт бир марта берилади. Сизга берилади. Натижалар ҳам фақат Сизники бўлади.

Немис компанияларидан бири Россиядаги корхонасига ишчилар қабул қилиш учун танлов эълон қилди. Аммо мурожаат қилганларга берилган биргина савол уларнинг ишга олинмаслиғига сабаб бўлаверди. Натижада ушбу ҳолат ҳақли равишда ҳокимият вакилларининг эътирозига сабаб бўлди: «... мақсадингиз маҳаллий ишчиларни камситишми ёки юртингиздаги ишсизларни бу ерга олиб келишми?».

Шундан кейин комиссия аъзолари ҳокимлик вакилини ҳам танловда иштирок этишга таклиф қилдилар. Суҳбатда яна ўша оддий савол қайтарилди: «Ёнингизда жойлашган ускунада ёнгин содир бўлди. Сизнинг тезкор ҳаракатингиз қандай бўлади?».

Ҳокимият вакили жавоб берди: «Ёнаётган ускуна-ни таъминотдан ўчириб, ёнгининг олдини олиш учун ўт ўчиргичдан фойдаланаман!».

«– Сиз ишга қабул қилинмадингиз, – жавоб берди немис компанияси вакили. – Бизга фавқулодда ҳолатда «қаҳрамонлик» кўрсатадиган фидойи эмас, ўз ишини фидойилик билан амалга оширадиган ходим керак. Сиз бундай ҳолатда ускунагизни ўчириб, зудлик билан хавфсизлигингизни таъминлаш учун иш жойини тарк этишингиз керак эди. Биз ёниб кетган ускуна, ҳатто, зашун ҳам сугурталаганмиз, яъни уларни тиклай оламиз. Лекин ёниб кетган ишчи ва унинг малакасини шакллантиришга сарфланган харажатлар ҳақиқий зараримизга айланади».

Мутахассисларнинг фик-

рича, гоят мураккаб вази-ятларда инсон қарорлари онгостиде қабул қилина- экан. Онгости эса ген пой-деворига болаликда сингди-рилган кўникмалар асосида шаклланади.

Яқинда, жиддий бир кўрсатувда Россиянинг йи-рик сиёсий арбобларидан бири: «... врачларимиз ода-мларга тезроқ ёрдам бериш учун вирусдан ҳимояланиш чораларини унутиб қўйишмоқда. Шу сабаб улар орасида ўлим ҳолати кўпайиб кетди. Халқимиз бундай қаҳрамонлар билан фахрланади!», деди. Аммо шуни қайд этиш жоизки, ана шу «қаҳрамонлар» ўз жонла-рини сақлаб қолганларида халқ улардан фақат фахр-ланмасдан, фойдаланган ҳам бўларди.

Тан олишимиз керакки, со-вет фуқароси онгига сингиб кетган «қаҳрамонлик син-

дроми» ҳанузгача фаол. Со-ветлар мамлакатиде ўзини хўрлаган, қўрбон қилган кишилар «қаҳрамон»га ай-ланар эди. Ёш умрини пу-лемёт тумшугига тираб, ха-зон қилган «қаҳрамон» ҳам аслида, умумий жараёнга чивин қаққанчалик таъси-р бўлмаслигини балки билма-гандир. Лекин ўқиган макта-бига номи берилишини тах-мин қилган. Ҳатто, мактаби-дан яна бирон «қаҳрамон» чиқи-б қолмаслигини чин юракдан хоҳлаган бўлиши ҳам мумкин...

Бугун ҳам орамизда оила муҳити ва фарзанд тарбия-си учун муҳим бўлган иш вақтидан кейинги олтинга тенг 3-4 соатни раҳбарлари томонидан эътироф эти-лиш илинжида ишхона-сини тарк эта олмаётган «қаҳрамон»лар йўқ эмас.

Инсон ўзини хўрмат қилсагина ўзгаларни ҳам

хўрмат қилади.

Ўзини хўрмат қиладиган одам эса одамларга фойда келтиради, улар-нинг фикри билан ҳисоб-лашади. Таклифларим маъқулланмадим, демак кўпчилик бошқа фикрда. Ху-лосаларимни ўзгартиришим, одамларни ишонттириш учун ҳаракатда давом этишим мумкин. Ёки фикрларим-ни ўйлаб қўришни кела-жак авлодларга қолдириб, ўзим ва атрофимдагилар-га фойдалироқ бошқа иш билан шуғулланишим ҳам мумкин. Ҳаёт заррача сил-кинмасдан белгиланган йўналишда давом этади.

Ҳаёт бир марта берилади. Сизга берилади.

Натижалар ҳам фақат Сизники бўлади.

ЯХШИ ҲАЁТ ва НАТИ-ЖАЛАР учун эса ҲАРАКАТ қилиш керак.

@alisher_qodirov



Олижаноблик ҳақида муҳокама юргизиш, бу ҳали олижаноблики билдирмайди, худди шунингдек, одиллик ҳақида ўйлашнинг ўзи ҳам амалда одил бўлиш деган гап эмас.

АРАСТУ

Президент қарорининг 20 ойдан буён бажарилмаётганига ким жавоб беради?



Давлат раҳбарининг одил судловни таъминлаш ва коррупцияга қарши курашиш борасидаги вазифаларга бағишланган селектор йиғилишида соҳага оид аччиқ ҳақиқатлар айтилиб, муаммоларни бартараф этиш юзасидан тегишли топшириқлар берилди.

Хусусан, адвокатура тизимидаги нуқсонлар тилга олинди. Масалан, қуйидаги фикрларга эътиборингизни қаратмоқчиман: «Давлат томонидан тақдим этилган адвокатларни танлашнинг очиқ-ошкора тартиби йўқлиги боис айрим терговчилар ўзига таниш адвокатларни чақириб, айбланувчига таъсир ўтказиш ҳоллари учраб туради. Масалан, Тошкент шаҳрида давлат томонидан адвокатларга ўтган йили 7 миллиард сўмдан зиёд маблағ ажратилган бўлса, ушбу маблағнинг тенг ярми 20 та адвокатлик фирмасига берилган (жами 746 та шундай фирма мавжуд). Шу сабабли тегишли вазирликларга давлат ҳисобидан юридик ёрдам кўрсатадиган адвокатларни электрон танлаш тизимини ишга тушириш топшириги берилди. Бу дастлаб пойтахтимизда эксперимент тариқасида жорий этилади», — дейилади Президент матбуот хизмати хабарига.

Таъкидлаш жоиз, давлат раҳбари томонидан тилга олинган ушбу масала адвокатуранинг энг оғриқли жойларидан бири. Халқ тилида «чўнтак» ёки «дежурный» дейиладиган бундай адвокатлар ҳақиқатан ҳам одил судловда томонлар тенглигига болта урадиган иллатдир. Аслида муаммонинг ечими йўлида илк қадамлар ташланган. Аниқроқ айтадиган бўлсак, 2018 йилнинг 12 майда «Адвокатура институти самарадорлигини тубдан ошириш ва адвокатларнинг мустақиллигини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПФ-5441-сонли Президент қарори (<http://lex.uz/docs/3731060>) қабул қилинган. Ушбу ҳужжат билан тасдиқланган адвокатура институти янада такомиллаштиришга доир комплекс чора-тадбирлар дастурининг 14-бандида гумонланувчи, айбланувчи ва судланувчига давлат ҳисобидан ҳуқуқий

ёрдам кўрсатувчи адвокатни автоматик равишда танлаш бўйича махсус электрон тизимни жорий этиш вазифаси белгиланган. Ушбу банд ижросиси сифатида икки ташилот — Адвокатлар палатаси ва Адлия вазирлиги танлашиб, ижро муддати 2018 йил 1 декабрь эдиб кўрсатилган. Аммо орадан 1,5 йилдан кўпроқ вақт ўтган бўлса-да, Президент қарорида белгиланган ушбу вазифалар бажарилмади, яъни адвокатни автоматик танлайдиган электрон тизим яратилмади. Балки шунинг учун ҳам давлат раҳбари яна бир бор ушбу вазифа бўйича топшириқлар бергандир. Ишонаманки, энди юқоридаги ҳужжат ижроси тезлашиб, яқин орада мутасадди таъкилотлар электрон тизим ишга тушгани ҳақида мақтаниб гапира бошласалар ҳам керак. Аммо мени бошқа бир савол ўйлантиради: нима учун расмий норматив-ҳуқуқий ҳужжат

ҳисобланган Президент қароридаги банд ижроси салкам 2 йил пайсалга солинди? Бирор вазифа бажарилиши учун албатта, Президент уни мажлисда яна кўтариб, шахсан топшириқ бериши шартми? Ушбу банд ижроси бажарилмаётганини 1 йил олдин kin.uz сайтида эълон қилинган мақолада ҳам кўтаргандим (<https://t.me/xushnudbek/2207>). Аммо бу бўйича на Адвокатлар палатаси ва на Адлия вазирлиги бирор изоҳ берди. Кўрамиз, бу сафар кимдир нима учун Президент қарорининг ижроси 20 ойдан буён кечикканига изоҳ бера-микин? **P.S:** агар ушбу тизим қарорда белгиланганидек ўз вақтида яратилганда эди, балки ўтган давр мобайнида юзлаб фуқароларимизнинг ҳуқуқлари етарли даражада ҳимоя қилинган бўлармиди?! Яна ким билсин...

t.me/xushnudbek



Миллатлар қандай тараққий этарлар?

Миллатлар тараққийига бир неча сабаблар бўлуб, туб сабаби уламо ила ағниёнинг ҳамийят ва ғайратларидур. Тараққий қилгон ва ё энди тараққий қилгувчи миллатлар аҳволига диққат қилинса, мазкур икки синф муҳтарамни ўз миллатларига сўз ва оқча ила хидмат этганлари фавран зоҳир бўлур.

Ҳар миллатнинг уламози, аҳли қалами, мутафаккири ўз миллатининг ояндаси учун йўл кўрсатур, машварат берур, миллат ахлоқининг ислоҳи учун масжидларда панд ва насиҳат берур, мактаб ва медресаларда дунё ва охирада керак илм ва фан, таълим берарлар, китоб ва газет ила умматни муслих учун баҳс ва муқоламалар қилурлар. Тараққий қилгувчи миллатларнинг уламози замондин бохабар бўлиб, ўз миллатининг «масолиха замонийи»си учун саъй этар, миллатни пешрафтига оқча ила, ғайрат ила иона қилмоқни миллат бойларига таклиф этар, ташвиқ ва тахрис этар.

Хулоса, ҳар миллатни уламози, аҳли қалами миллат учун сўйлар, ёзар ва ҳавожи миллий ва замонияни ўз миллат мансубасига билдирарлар. Замона ағниёлари ўз миллатларини замонийча кераклиги йўлида оқча сарф этарлар, масалан, янги усулда замонавий мактаблар бино этиб, замонийча одам тайёрламоқ учун ҳаракат этарлар. Ҳукуматни ўрта ва олий мактабларига ўқийдургон ўз миллат болаларига ионат этарлар. Ва, бечора ҳамжинсларини диний ва дунёвий мактабларига берур, ўз ҳаражасларига ила ўқутидурлар. Рус, армани, яҳудий ва бошқа Русиядаги ватандошларимизни бойлари доимо ўз миллатлари учун катта хайр ва эҳсонлар қиладурлар, инчунин, Қарғоз, Қирим, Қозондаки муслмон биродарларимизни бойлари, уламози ва аҳли қалами, соҳиби фикри ўз биродарларичра мол, оқча, қалам ва илм ила куб иона қиладурлар. Аммо бизни Туркистонда бу ишлардин сўйламоққа хануз навбат келган йўқ. Ҳар ким ўз нафъи ва ўз шахсий иши ила саргардон, умумий ёнқи диний ва миллий ишларни ояндаси учун, миллатни замона одамларидек тараққий этмоғи учун, ҳалойиқни ислоҳ ахлоқи учун ғам тортувчи ва ҳаракат этгувчи йўқдир. Бир қарра диққат қилиб, маҳалла-куй ва қишлоқ халқларига қаралсун. Авомлик, беилмлик нақадар кўпайган. Биз муслмонимиз. Муслмонликка илм лозим, амал лозим. Ўқумоқ керак, нима учун бошқа миллатларда юза бир нафар бесавод йўқ экан, биза юза бир нафар саводлик йўқ?

Бошқа миллатнинг ёш болалари мактабда,

лекин бизники ҳаммолликда ва гадоиликда. Бошқа миллат уламозиға тобеъ экан, бизни уламо билъақс авомга тобеъдур? Бунинг охири ҳаробдур. Йигирма, ўттиз сана сўнгра яна ёмонроқ булур, муслмонлик, илм ва одоб ила қоим. Миллат ахлоқи, фазл ва ҳунар ила боқий қолур. Бугун ислоҳи мактаб-медреса, яъни ислоҳи миллатга қўйиш қилинмаса раби аср сўнгра диёнат барбод бўлур ва анинг жавоби масъулияти бугунчиларга қолур, бу масъулиятдин кутулмоқ учун миллатни диний илм ва дунёвий илм-фанлар ўқумоқ учун тарғиб қилмоқ керакдур. Диний илм ва фанларнинг ўрни мактаб ва медресадур. Дунёвий фанларни ўрни ҳукумат мактабларидур, иккисига ўқумоқ учун оқча лозимки, ул оқча бойларни кийсаи ҳамиятидан чиқса керак. Ҳар замон учун асбоби ислоҳ ва тараққийи ионат бошқарур. Миллатга ионат этмоқ учун, ислоҳи мактаб ва медреса учун, русий мактабларига ола тайёрламоқ учун, деҳқон ва санъаткорларни ривож бермоқ учун «ҳамийяти хайрия», «нашри маориф», қироатхоналар, фундлар, куружуклар, жаридалар, мажсалаалар, нашриётлар... керакдур. Миллатлар тараққийи шул ила бўлур ва бу ишларга оқча керакдур, оқча бойларда ва афродда! Маро ба тажриба маълум шуд даро ҳар кор, Ки қадри мард ба илм аст қадри илм ба мол. (Маъноси: Менга тажрибадан маълум бўлдики, одамда қанчалик илм бўлса ҳам илмнинг қадри молдадур.)

Маҳмудхўжа БЕХБУДИЙ,
«Самарқанд» газетаси 1913 йил 30 июл

✓ Ибратли дунё

Вақтингизни зое кетказманг

«Ухляпсан — вақт кетмоқда. Овқатланяпсан — вақт кетмоқда. Транспортда кетаяпсан — вақт кетмоқда. Қандай қилиб пул топиш ҳақида ўйлапсан — вақт кетмоқда. Телефонда гаплашяпсан — вақт кетмоқда. Ижтимоий тармоқларда ўтирибсан — вақт кетмоқда!»

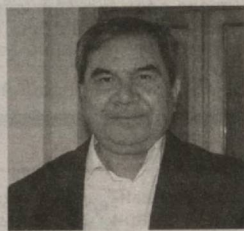
Йил ойдек, ой ҳафтадек, ҳафта соатдек, соат дақиқадек, дақиқа эса сониядек. Бу дегани сенинг вақтинг кетмоқда ва ҳеч қачон қайтиб келмасиди.

Ҳаётимизнинг асосий валютаси — бу вақтдир. Таваккаллик ҳақида ўйлагунча, кимдир таваккал қилади ва муваффақиятга эришиши мумкин. Қарор қабул қилиш ҳақида ўйлагунча, кимдир ўз қарорини қабул қилади ва муваффақиятга эришади. Сен бемаъни нарсани яратганча, кимдир бир умр учун яратади.

Фойдасиз ишлар билан шуғуллансанг, кимдир фойдали иш қилади. Сенда ҳар қуни муаммо бўлиши мумкин — қучли бўл! Ҳар қуни катта муваффақиятга эришади. Сен ҳаёл қилиб қолдирма.

Ҳар қуни турли хил инсонлар билан мулоқот қилишинг мумкин. Барча билан мулоқот қил, шунда инсонларни кўра оласан...

«Жўжа биографияси»



Ижтимоий тармоқ деганлари тоза қизиқ нарсаси экан. «Пост»ингизни тузик-куруқ ўқимай, англамай туриб, кўзи биринчи тушган сўз ёки жумла ҳақида фикр билдиришга шошилишади. Масалан, («масалан» деяпман, «айнан» деятганим йўқ!) «кимнинг ҳақлигини вақт кўрсатади» деган маънода «жўжани кузда санаймиз» иборасини ишлатсангиз, кўзи энг аввал «жўжа» сўзига тушади ва асосий масала қолиб, «Жўжа? Қанақа жўжа? Инкубаторникими ё уйда очирилганими?» қабилдаги гаплар билан жўжанинг биографиясига ўтиб кетишади. «Тавба» деб ёқа ушламоқдан ўзга чора тополмайсиз. Мен аввал ана шундай изоҳ муаллифларининг кўзлари яхши кўрмасе керак, деб ўйладим. Кейин билсам, уларда кўз орқали олган ахборотни қайта ишлаш учун мия қуввати

етмас экан.

Яқинда НДС солигининг босма нашрлар учун қайта тикланиши газета, журнал ва, энг асосийси, китоб нархининг кескин ошиб кетишига олиб келади, деган мазмунда «пост» ёзган эдим. НДС (қўшимча қиймат солиғи) бутун дунёда бор. Вақтли матбуот ва китобнинг тан нархини тушириш учун биринчи Президентимиз қарори билан бу солиқ вақтинча тўхтатиб турилган эди. Энди қайта тикланди. Китобхонларга машиналар ваъда қилиб бўлсам бир амаллаб китоб ўқитиб туравдик, энди самолёт ваъда қилсам ҳам ўқимаса керак, деган гаплар бор эди «постим»да. Чунки энди китоб қиммат. 30 минг сўмлик китоб 50 минг сўм бўлиб турса, уни ким ҳам олади? Шунда бир қизимни мени солиқларга қарши, деб ўйлаб, «давлат учун солиқнинг аҳамияти», деган мавзуда фалсафа тўкиб кетса бўладими! Ё қудратингдан!.. Ана сизга «жўжа биографияси»...

Яқиндагина радио ва телевидениеда Тошкент шевасига қарши «пост» ёзсам, тагин «жўжанинг биографияси» бўлди. Гўё мен Тошкент шевасига қарши эмишман! Аёлим тошкентлик. Ҳасти Имомнинг Зарқайнар кўчасидан. Ота-бобоси Амир Темур замонидан бери (балки ундан ҳам илгарироқдир) шу маҳаллада, шу хонадонда яшаб келади. Бекорга ОНА тили дейишмайди — уч қизим, тўққиз неварам ҳам Тошкент-

да туғилган, шу ерда боғчага, мактабга, олий ўқув юртларига боришган. Тоза Тошкент шевасида гапиришади. Баъзан кўчадан келганимда овқат тайёр бўлмай қолса, «Гала тошкентлик битта самарқандликни оч кўясизларми?» деб ҳазиллашаман. Қизларим «Ҳозир тайёр бўлади, ада» деб типирчилаб қолишади.

Ҳар қандай шева — ўзбек тилининг захирадаги хазинаси. Инсон ўз она тилини эъзозлаши учун ота-бобоси минг йиллар давомида сўзлашиб келган шевасини қадрлаши керак. Устозларимизнинг ўғити шундай.

Баъзи ўртоқлар «Телевизорда тошкентча гапираётганларнинг ҳаммаси ҳам тошкентлик эмас, вилоятдан келганлар» деб ид-дао қилишади. «Ўтиринглари» «Ўтиринг» шаклида айтса, пазандачилик ҳақидаги кўрсатувда «қовуриб оламиз» деган иборани «қовуриб олавуза» дейиши қайси шевада? Нима фарқи бор, у андижонликми, қаршиликми? Гап эфирдаги Тошкент шеваси ҳақида кетяпти. Қайтариб айтаман, ЭФИР-ДАГИ! Баъзи телеканаллардаги ахборот дастурларидан ташқари кўрсатувларнинг 98 фоизи(!) Тошкент шевасида кетяпти.

Кейинги масала, «пост» ёзиш одоби ҳақида. Масалан, Лолахошим Асомзода исмли қизимизнинг ТВдаги шевачилик ҳақида ёзган «постим»га билдирган фикрини ўқиб, очиги, жуда ди-

лим оғриди. Тушунмаган экан, ўзимдан сўрамайдими, бу ерда нимани назарда тутгансиз, деб. Билиб-билмасдан, пулемётдай ҳақоратлаб кетибди. Бунинг устига аёл киши эканлар. Қиз ўстирган, тарбия қилган ота-онасига раҳмат олиб келиши керак эмасми? Ҳа, майли, уричасига айтганда бу қизимизнинг сўзларини «понос слов» деб тушуниб қўя қоламиз.

ФБдаги ёзишмаларда савод масаласи ҳақида кўпдан бери гапирмоқчиман-у, хижолат бўламан, ўзинг-чи, саводли ёза оласанми, дейман ўзимга ўзим. Айрим «постлар»да, бошқа ти-ниш белгиларини қўя турайлик, оддий нуқта билан вергул йўқ. Қерда нафас олиши билмай-сан киши. Шахсиятига тегмай, деб аниқ мисоллар келтиришдан тийилдим, ёзганини умуман тушу-ниб бўлмайди-да! «Пост» ёзмай қўяқолинг, дейишга ҳақким йўқ, албатта. Лекин у одамнинг ўзи уялиши керак. Чунки сафимизда тил бўйича фан докторлари бор, қилин қирқ ёрадиган филологлар, машхур шоир ва ёзувчилар бор. Ҳеч бўлмаса мактабда ўқийдиган фарзандингиз ёки неварангизга кўрсатиб олинг — нуқта-вергулга қараб беради.

Аммо энг асосийси — ёзиш одоби. Одоб бўлса, унча-мунча хатолар ҳам билинмай кетади.

Шароф БОШБЕКОВнинг facebook каналидан олинди.



Агарда разм солиб қаралса, аксарият кишилар ҳаётининг кўп қисми бўлмагур ишларга, анчагинаси бекорчиликка, умрнинг ахлит ўзи эса нокерак нарсаларга сарфланади.

Сенека

Тўнғич куёв бўлганимиз учунми, қишлоққа борсак, дарров шаҳарлик куёв келди, деб овоза бўлиб кетади. Олмоқнинг бермоғи бор, деганларидек, тез-тез жавоб визитлари ҳам бўлиб туради. Яқинда яна шундай бўлди. Ишдан қайтиб эшикни очишим билан янгангиз Турсуной югуриб рўпарамга келди.

– Тш... – деди у кўрсаткич бармоғини лабига босиб. –

Секинроқ. Номоз ўқияптилар.

– Ким? – дедим мен ҳам беихтиёр пичирлаб.

– Боғбон амаки.

– Ким у, боғбон амаки?

Турсуной шунча йилдан буён боғбон амакини танимайсизми, дегандек қошини чимирди.

– Қишлоқда у кишини ҳамма танийди. Худо ёрлақаб бир келиб қолибдилар.

ШАҲАРЛИК КУЁВ



Уткир ХОШИМОВ

Секин ечиниби, оёқ учида уйга кирдим. Боғбон амаки телевизорнинг антеннасини мўлжаллаб, саждага бош кўйган эканлар. Анчадан кейин бош кўтариб, унг томонга, чап томонга салом бердилар-да, қадрларини ростлаб менга ўғирдилар.

– Ассалому алайкум, куёв бола! Хўп саломатгина бор-мисиз? – Боғбон амаки билан биринчи марта кўришиб турган бўлсак ҳам эски кадрдонлардек кучоқлашдик. Одамни бир қарашда билса бўлади. Боғбон амаки кўп одамохун киши экан. Дастурхон атрофига ўтиришимиз билан мошгуруч соқолини тутамлаб гапга киришиб кетди.

– Бу дейман, куёв йигит, ишлар кўпайиб кетди-ми? Қишлоққа кам борадиган бўлиб қолдингиз. Қайнатангиз кўп асл одамда! Болаликдан тепкилашиб катта бўлганмиз. Шу денг шаҳарга кетяпман, деб қолмаймани! Бизнинг фарзандларимизни-кида ўн-ўн беш кун туриб келмасангиз қаттиқ хафа бўламан, деб туриб олди. Мен ҳам юзидан ўтолмадим.

– Жуда яхши қилибсиз, раҳмат, – дедим қувониб. Боғбон амаки, у дунёни ҳам, бу дунёни ҳам баравар олиб борадиганлардан экан. Ош олтидан қиттак-қиттак ҳалиги нарсадан қилсамикан, дегандим, ноз қилиб ўтирмади.

– Ҳа, энди бунинг ўзи ҳароммас. Кайфи ҳаром, – деди пиёлани қўлига олиб. Шундан кейин икковимизнинг ҳам қулфи дилимиз очилиб кетди.

Боғбон амаки озгидан бол томиб янгангизни мактай кетди.

– Турсуной қишлоқнинг энг олди кизи эдида, ўзиям. Бахтингиз бор экан. Шундоқ қизимизга уйландингиз. Қайнатангизни айтмайсизми? Шаҳарга узум сотгани кетяпман десам, гастиниса-пастиниса қилиб уриниб юрсангиз, бетингизга қарамайман, дейдида! Бу йил бозорда узум сероб. Шу кунда сотиб қолмасак, эртаиндин янаям арзонлашиб кетади. Ўн-ўн беш кун бир гайрат қиламизда, энди. Ёлғиз қўллик қилмайин деб, жиянини олиб келганмиз. Бозорда узумга қоровул бўлиб қолди. Уям сиз билан бир отамлашмоқчи ўзи. Ўқишга қираман, сўт бўламан, дейди. Топган хўнарини қаранг.

– Нега олиб келмадингиз? – дедим астойдил ранжиб. – Айтаяпман-ку, бозорда қоровуллик қилиб қолди. Эртага албатта олиб келаман. Хўп уфат йигитда, ўзиям! Ярим кечагача гурунгла-

шиб ўтирдик. Кейин Турсуной боғбон амаки иккалаимизга уйга жой солиб берди. Ўзи балконга чиқиб ётди. Бир хоналик уйда тургандан кейин одам ўрганиб кетаркан. Аёл меҳмон келиб қолса, мен, эркак меҳмон келса, Турсуной балконга чиқиб кетади.

Боғбон амаки сўзида турадиган одам экан. Эртасига ишдан келсам чуст дўппи кийган, ихчамгина йигит билан гурунглашиб ўтиришибди.

– Ие, ассалому алайкум! – йигитча сакраб туриб мен билан кучоқлашиб кўришди. – Соғ-саломат юрибсизми, поччажон? Эшик-эллар тинчми, поччажон? Бардамгина юрибсизми, поччажон? Тоғамлар билан бир келиб қолгандик. – У

Боғбон амакига ишора қилди. – Поччанг билан отамлашмасанг бўлмайди, деб туриб олдилар. Турсуной опамизнинг хўжайинлари билан танишаману қувонмайманми, деб югуриб келдим. Менинг бозор-учарга тобим йўқ. Асли бу ерга ўқишга кириш учун келганман. Бир ёрдамлашиб юридическийга жойлаб қўймасангиз бўлмайди, поччажон. Ҳозир таниш-билишсиз иш битмайди.

– Биласизми, ўқишга кириш қийин, – дедим мингиллаб. – Менинг танишларим йўқ.

Боғбон амакининг қўлоғида локатор бор эканми, мингиллаб айтган гапимни ҳам дарров эшита қолди.

– Ашнақа демасинлар-да, куёв! Сиз ҳам сўт тайёрлайдиган институтда ишлайсизми, ахир? – Амакижон, мен домла эмас, аспирантман, – дедим тушунтириб.

– Аспиранми-маспиранми, бир жойда ишлагандан кейин барибир эмасми? – Боғбон амаки астойдил ажабланди. – Мен ҳам бокка сув тараган сувчига беш-ўн яшиқ узум бераманми? Буям шунга ўхшаган нарсда! Институт ҳам ўзларига деҳқончилик!

Нима дейишимни билмай турган эдим, ошхона томондан Турсунойнинг йўталгани эшитилди.

Бунақа «адресли» йўталарнинг маъносини яхши билиб қолганман. Мени қақиряпти. Дарров олдида чикдим.

– Гўрни унақа дейсизми? – деди пичирлаб. – Ўзини олиб қочаяпти, деб ўйламайдими?

– Нима қилай, ростини айтяпман-да!

– Қишлоқдагилар сизни бутун шаҳарни ётқизиб турғизадиган одам, деб ўйлашади. Бир гап қилармиз, деб қўя қолинг. Ҳа, ундан кейин, – Турсуной ово-

зини янаям пасайтирди. – Анаву сапожки ўлгурни олмасам бўларкан. Уйда бир тийин пул қолмабди. Меҳмонлар яна ўн-ўн беш кун турадиганга ўхшайди. Ойликкача бирор ердан пул топмасангиз бўлмайди.

Бу кеча ҳам меҳмонлар билан алла-паллагача гаплашиб ўтирдик. Тоға-жиянни ҳоли қолдириш учун алоҳида жой қилиб бердик. Янгангиз одатдагидек балконда, мен бўлсам ошхонада ётдим. Ошхонага ўрнашиб қолган пиездог хиди кўнглимни бир оз беҳуш қилганини ҳисобга олмаганда жуда яхши ухладим.

Эрталаб кўнғироқ товушидан уйғониб кетдим. Шоша-пиша йўлакка чиқсам, Турсуной чаққонлик қилиб, аллақачон эшик олдида бориб олибди. У эшикни очди-ю, атлас қўйлақ кийган, сочини майдалаб ўрган аёлни кўриб, қичқириб юборди.

– Вой, Адол, ўзингмисан?!

Икковлари бир-бирининг кучоғига отилишди, чўлпиллатиб ўпишишди.

– Бу менинг дугонам – Адолат, – деди Турсуной энтикиб. – Болаликдан бирга ўсганмиз.

Адолат ичкарига кирар-кирмас ийманиб пичирлади.

– Мен ёлғиз эмасман, – у юзлари ловиллаб қизарганича, Турсунойнинг қўлоғига бир нима деб шивирлади.

– Вой, шунақами! – Турсуной қувонганидан қарсак чалиб юборди. – Чақир бўлмасан. – У менга қараб тушунтирди. – Адолатнинг тўйи яқинда бўлди. Куёв икковлари Тошкентга уйнагани келишган экан.

Зум ўтмай каттақон чамадон кўтарган новча, ориқйигит кириб келди. Тоға-жиянлар, келин-куёвлар, ўзимиз тўпланишиб но-нушта қилдик. Ҳамқишлоқлар соғинишиб қолишган экан, хўп гурунглашибди.

– Гастиницага борсак жой йўқ, – деди Адолат келинларга хос табассум билан. – Шу ёққа қараб келавердик. Ўн-ўн беш кун туриб, Турсунойни хурсанд қилиб келинлар, деб аямларнинг ўзлариям айтган эдилар.

Боядан буён жим ўтирган куёв энди гапга аралашди.

– Тўйга бормадигларда! – деди у гавдасига ярашган ингичка товушда. Гапирганида учли бағбақаси ликиллаб тураркан. Энди пайқадим. «Бизни тўйга айтмовдинглар шекилли», дегим келди-ю, тагин ўйлаб қолдим. Ким билсин, балки Турсунойга хат-пат юборишгану мен беҳабар қолгандирман.

– Мен Тошкентга уч йил олдин бир келганман. Жуда ўзгариб кетибди, – деди куёв

яна бағбақасини ликиллаптиб.

– Бу кишининг ўзлари сизларга шаҳарни томоша қилдирадилар, – янгангиз менга имо қилди. – Шунақа пайда ўйнаб қолмасанглр, кейин вақт топилмайди.

– Биз ҳам шуни ўйлаб тургандик, – куёв тасдиқлаб бош силкиди. – Кўчанинг чети-га ка-а-а-та қилиб, «Санъат усталари концерти» деб ёзиб қўйибди. Апиш! Баққа келаётганда аши кансертга тушамиз, деб қўйгандик. Паришталар омин деган экан. Поччамиз тўрттагина билет топсалар биргалашиб томоша қиламиз!

Нонуштадан кейин Турсуной билан йўлакка чиқиб маслаҳатлашдик.

– Энди бундоқ қиламиз. Ишхонадаги ўртоқлардан қарз кўтариб тураман. Жой масаласини бундай тақсимлаймиз. Келин-куёвга ичкарига жой қилиб берасан. Ёш нарсалар экан. Бир-биридан ажратиш яхшимас. Боғбон амаки балконда, жияни ошхонада ёта қолсин. Ўзинг бир амаллаб қавшандозга жойлашарсан. Мен қечкурун, меҳмонлар билан ўтиришиб бўлгандан кейин ишхонамга бориб ёта қоламан. Ишимиз икки сменалик деб баҳона қиламан.

– Майли, – деди Турсуной пичирлаб. – Фақат тезроқ пул топмасангиз бўлмайди. Аксига олиб кўк чой ҳам қолмабди.

Пулни олгандан кейин қайси бозорга борсам экан, деган ўй билан зинадан тушиб кетаётгандим, бир оз хириллаган овоз эшитилди.

– Ие, ассалому алайкум, куёвтўра!

Чўчиб бошимни кўтардим. Рўпарамда юзлари офтобда қорайган, чайир гавдали, қўш белбоғ боғлаган киши турарди. Пастдан эса беш-олти ёшлардаги боласини етаклаган семиз хотин ҳарсиллаб чиқиб келарди.

Нотаниш киши кўришиш учун кучоқ очганди, қўлимни чўзиб қўя қолдим.

– Ие, танимадилар шекилли, куёв? – деди у ранжиб.

– Қишлоққа борганларида ҳамсухбат бўлгандик. Қарта уйнагандик. Пирра! Аммо ўзлари пирранинг хўп ҳадисини олган эканлар! Қаторасига етти марта қолдиргандингиз...

– Келаверинглр, келаверинглр, – дедим дамим ичимга тушиб. – Бемалол...

– Ўзларига йўл бўлсин? – деди «пиррачи».

– Мени? Мен... қўчиб кетяпман. Аспирантлар уйига! – шундай дедиму, учта зинани битта қилиб сакраб-сакраб пастга тушдим-да, қўчага отилдим.



Расул ҲАМЗАТОВ

Ошиқлар сардори

Булбуллар ичинда тинмас забонман,
Ҳамон ёнингдман, танангда жонман.
Агар ошиқларинг ўн мингта бўлса
Билгилки аларнинг сардори менман.

Қўлларим истази тутмоқлик қўлдан,
Истагим тотмоқлик лабдаги болдан,
Ошиқларинг келса гар мингта йўлдан
Билгилки энг аввал келгани менман.

Севгига содиқлик шартини қўйсанг,
Шартни бажармас деб, ёнингдан қувсанг,
Агар ўн мингтадан юзта қолдирсанг
Билгилки юзтадан биттаси менман.

Кексалик деган сўз жой олса дилдан,
Йигитлик қуввати кетса ҳам белдан,
Ҳар кун гул олсанг сен гар ўнгла қўлдан
Билгилки энг аввал гул тутган менман.

Фалак фалаклигин қилса ногаҳон,
Сендан юз ўғирса ҳатто кенг жаҳон,
Ошиқлардан қолса бир нафар, инон
Қолган шу ошиғинг билгилки менман.

Кўзларинг бемаҳал ёшларга тўлса,
Агар душманларинг устидан қулса,
Ошиқларинг агар ҳеч келмас бўлса
Марҳум ул Расул Ҳамзат билгилки менман.

Булбуллар ичинда тинмас забонман,
Ҳамон ёнингдман, танангда жонман.
Агар ошиқларинг ўн мингта бўлса
Билгилки аларнинг сардори менман.

✓ Ҳидоят сари

Абдуллоҳ ибн Умар розияллоху анхумо айтадилар: «Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам: «Кимки Аллоҳ таолонинг паноҳини тилаб, сизлардан ёрдам сўраса, унга ёрдам қилинг. Аллоҳни ўртага қўйиб нарса сўраса, сўраган нарсасини беринг: Биров сизга яхшилиқ қилса, яхшилигини қайтаринг! Агар уни қайтаришга қодир бўлмасангиз, у киши ҳаққига дуо қилинг, токи у қилган яхшилиги бекорга кетмаганини билсин», – дедилар. ***

Абдуллоҳ ибн Аббос розияллоху анхумодан ривоят қилинади: «Ҳар бир одам боласининг бадаида уч юз олтишта майда бўғин бор. Уларнинг ҳар бири садақа қилади. Ҳар бир ширин сўз садақа, киши биродарига ёрдам қилмоғи ҳам, унга бир қўлтурм сув ичирмоғи ҳам садақа ва йўлдаги кишиларга озор берадиган нарсаларни четга олиб ташлаш ҳам садақа ҳисобланади», – дедилар (яъни, барча яхши ишлар шу аъзолар иштирокида қилинади). ***

Анас ибн Молик розияллоху анхунинг амакиваччалари Ҳишом ибн Омир розияллоху анхудан ривоят қилинади: «Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам дедилар: «Ҳеч бир кишининг мусулмон биродари билан уч кечадан ортиқ гаплашмай юриши жоиз эмас. Шу иккаласи шундай ҳолатда бўлган даврда ҳақ йўлдан четлашган бўладилар. Улардан қайси бири аввал яхшилиқ, меҳр-шафқат қилиш томонга ўтса, гуноҳига каффорат бўлади. Улар шундай гаплашмай юрган ҳолларида дунёдан ўтсалар, иккаласи ҳам жаннатга кирмайди. Агар улардан қайси бири салом берса, иккинчиси жавоб қайтармаса, салом берганига фаришта ва жавоб қайтармаганига эса, шайтон жавоб қайтаради».

Кутинг!



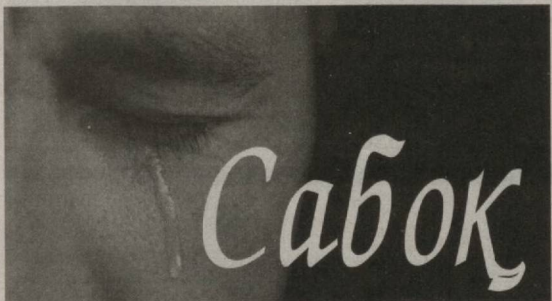
Раҳимбой ЖУМАНИЁЗОВ:

«ПАРТИЯ ҲОЯЛАРИ НЕГА
ҲАРАКАТЛАНТИРУВЧИ
КУЧГА АЙЛАНМАЯПТИ?»

Келгуси сонларда

Эълон

Тошкент шаҳар, Сергели тумани,
Сугдиёна кўчаси, 2-уй, 2-хонадон АХУНОВА
MUKADDAS MEXMANOVNAга тегишли
кадастр хужжати йўқолганиги сабабли
БЕКОР қилинади.



Сабок

Дастурхондаги аталани кўрган Нозимнинг ранг-рўйи ўзгарди. – Янами? Мен атала емайман! – Болажоним, – синиқ оҳангда гапирди яна она, – онанг ўлсин, болам. Бундан ортиғига ҳозир кучим етмайди. – Доим битта гапни қайтараверасиз! Ойи, айтинг қачон қурбимиз

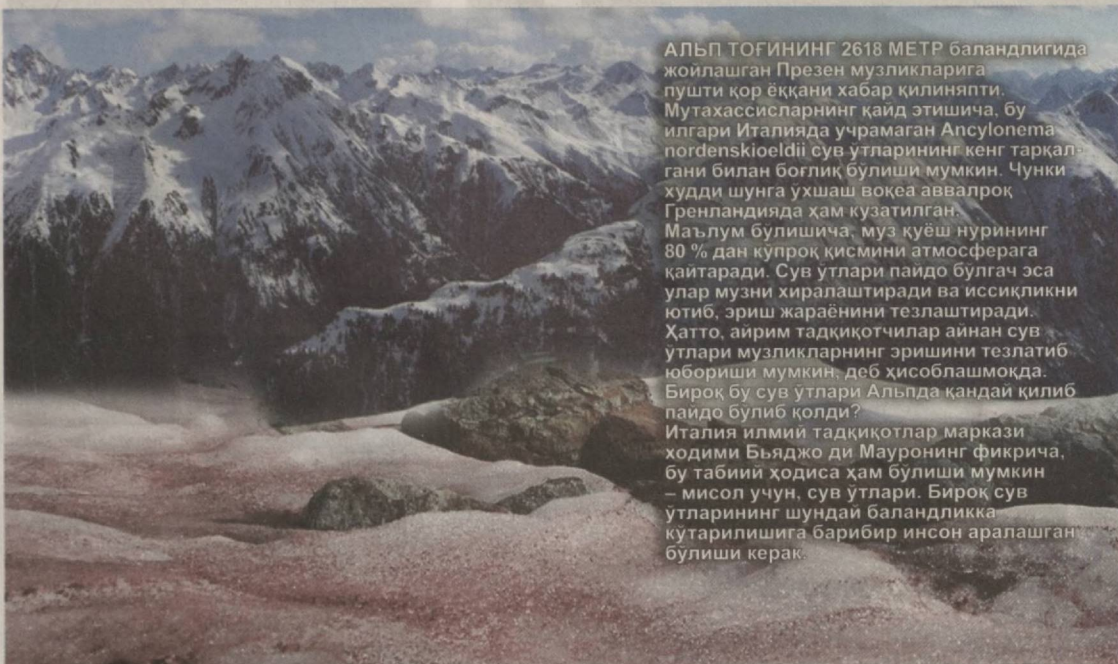
етади ўзи? – Бир кун биз ҳам бойиб қолармиз. – Қачон? Туянинг думи ерга теккандами? – Шайтонга ҳай бер, болам! Кел, яхшиси, оқват еймиз. – Мен атала емайман! – Хўп, нима қил дейсан, болам? Фаршонинг ойлиги билан рўзгор тебратиш осон эмас. Отанг тирик бўлганда, балки яхшироқ

яшармиди? – Топиб олган гапингиз шу! Баридан тўйиб кетдим! Она орқасига ўгирилиб, йиғлай бошлади. Бола аччиқ қилиб ўрнидан турди ва ташқарига отилди. У кўчада узок сангиди ва цирк олдидаги ўриндиққа чўкди. Унинг кайфияти йўқ эди. Гуё елкасида оғир юк бордай, букчайиб бораётганди. – Пойабзалингиз йиртилган экан, тикиб берайми? – сўради биров. Шундагина Нозим ўриндиқ қоршида ўтирган этикдўз болани кўрди. – Пулим йўқ! – деди у дағал оҳангда. – Пулини топганда берарсиз, барибир, қиладиган ишим йўқ, – деди болақай. Нозим этикдўзнинг таклифига қўнди ва эски пойабзалини унга тутқазди. – Дунёнинг ташвиши бўйингизга тушганга ўхшайди? Нега бунча ғамгинсиз?

Нозим биринчи марта унинг камбағаллигидан кулмайдиган ва уни камситмайдиган дўст топганидан суюнди. У дардларини айтиб, кўнгил чигилини ёзди. – Мен ҳам сиз каби етимман, – деди этикдўз бола унинг гапларини эшитиб. – На онам бор, на отам. Бу шафқатсиз дунёда синглимдан бўлак яқиним йўқ. Эрталаб мактабга бораман. Дарсдан сўнг бу ерга келаман. Топганим рўзгорга учма-уч бўлади. Лекин шунисига ҳам шукр! Нозим этикдўз боланинг гапларини эшитиб, ўз ҳолидан нолиганига уялди. – Мана, пойабзалингиз, янгидай бўлди. Энди мен борай, синглим кўзлари тўрт бўлиб кутиб ўтиргандир?! Бўтқа пиширишим керак. У ҳали кичкина, овқат қилишни билмайди... Этикдўзнинг ордидан қараб қолган Нозим йиғлаб юборди. Бола оқсоқ эди...



Пандемия нафақат мамлакатлар ичкарасидаги тенгсизликни, балки давлатлар аро муносабатларни ҳам чуқурлаштириб юборди.



АЛЪП ТОҒИНИНГ 2618 МЕТР баландлигида жойлашган Презен музликларига пушти қор ёққани хабар қилиняпти. Мутахассисларнинг қайд этишича, бу илгари Италияда учрамаган Ancylomete nordenskioeldii сув утларининг кенг тарқалгани билан боғлиқ бўлиши мумкин. Чунки худди шунга ўхшаш воқеа аввалроқ Гренландияда ҳам кузатишган. Маълум бўлишича, муз қуёш нурининг 80 % дан кўпроқ қисмини атмосферага қайтаради. Сув утлари пайдо бўлган эса улар музни хиралаштиради ва иссиқликни ютиб, эриш жараёнини тезлаштиради. Ҳатто, айрим тадқиқотчилар аинан сув утлари музликларнинг эришини тезлатиб юбориши мумкин, деб ҳисоблашмоқда. Бироқ бу сув утлари Альпда қандай қилиб пайдо бўлиб қолди? Италия илмий тадқиқотлар маркази ходими Бьяджо ди Мауронинг фикрича, бу табиий ҳодиса ҳам бўлиши мумкин – мисол учун, сув утлари. Бироқ сув утларининг шундай баландликка кўтарилишига барибир инсон аралашгани бўлиши керак.

ЖИЗЗАХ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ БИНОСИ КАРАНТИНГА ОЛИНДИ

Жиззахда шаҳар ҳокимлиги биноси карантинга олинди. Бу ҳақда ҳокимлик матбуот хизмати хабар бермоқда.

Маълум қилинишича, сўнгги кунларда Жиззахда коронавирус инфекциясининг кўпайганлиги туфайли ҳудудда вирус тарқалишининг олдини олиш мақсадида йўлланма асосида шаҳар

ҳокими Акбар Шукуров топшириғи билан ҳокимлик ходимлари COVID-19 тестидан ўтказилган.

Ўтказилган тест натижаларига кўра, Жиззах шаҳар ҳокимлиги ходимлари ва раҳбариятидан коронавирус инфекцияси аниқланмаган.

Аммо «Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш маркази» Жиззах шаҳар

бўлимининг 1 нафар ходимида COVID-19 инфекцияси аниқланганлиги сабабли «Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш маркази» Жиззах шаҳар бўлими ва шаҳар ҳокимлиги биноси карантинга олинган.

Айни пайтда ҳокимлик ходимлари ўз ишларини масофадан туриб давом эттирмоқда.



БМТ Бош қотиби Антониу Гутерриш Aftonbladet нашри учун ёзган мақола-ласида коронавирус пандемиясидан кейин дунёнинг эҳтимолий 2 хил манзарасини тасвирлади. Бу ҳақда Лента.ру нашри маълум қилди.

Унинг ёзишича, пандемия нафақат мамлакатлар ичкарасидаги тенгсизликни, балки давлатлар аро муносабатларни ҳам чуқурлаштириб юборди. Гутерриш ўз прогнозида дунёнинг икки хил – оптимистик ва пессимистик манзарасини тасвирлаган.

Агар мамлакатлар айни вазият устидан ғалаба қозониб, тикланишнинг самарали режасини ярати, ривожланаётган давлатларга етарлича кўмак бера олишса, унда оптимистик манзара юзага келади.

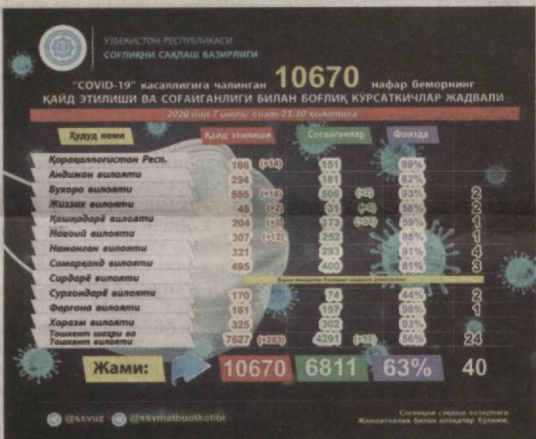
БМТ бош қотибининг фикрига кўра, оптимистик манзарани ҳаётга татбиқ этиш учун яқин 9 ой ичида коронавирусга қарши сама-

рали ва етарлича эм дори пайдо бўлиши лозим.

Гутерришнинг тасаввурига кўра, пессимистик манзара агар давлатлар пандемияга қарши биргаликда курашмаса, вируснинг янги-янги ўчоқлари авж олиши, эмдори яратиш чўзилиб кетиши ёки уни фақат айрим "бадавлат" мамлакатларгина қўлга киритиши оқибатида юзага келади. "Агар бу манзара пайдо бўлса, унда биз сегрегация, популизм ва ксенофобия ўсишининг гувоҳи бўламиз", – деб ёзади бош қотиб. Бу прогнознинг амалга ошиши 5-7 йилга чўзилувчи глобал депрессияни келтириб чиқаради.

Ҳозирги вазиятда дунё қай томонга қараб ҳаракатланаётганини тушуниш жуда қийин. Бироқ оптимистик манзара ҳосил қилиш учун ҳаракатланиш ва айни пайтда пессимистик манзарага ҳам тайёр бўлиш лозим, деб ҳисоблайди Гутерриш.

УЙДА ҚОЛИНГ!



Римдаги фонтан ичидан 14 млн. евро олинди

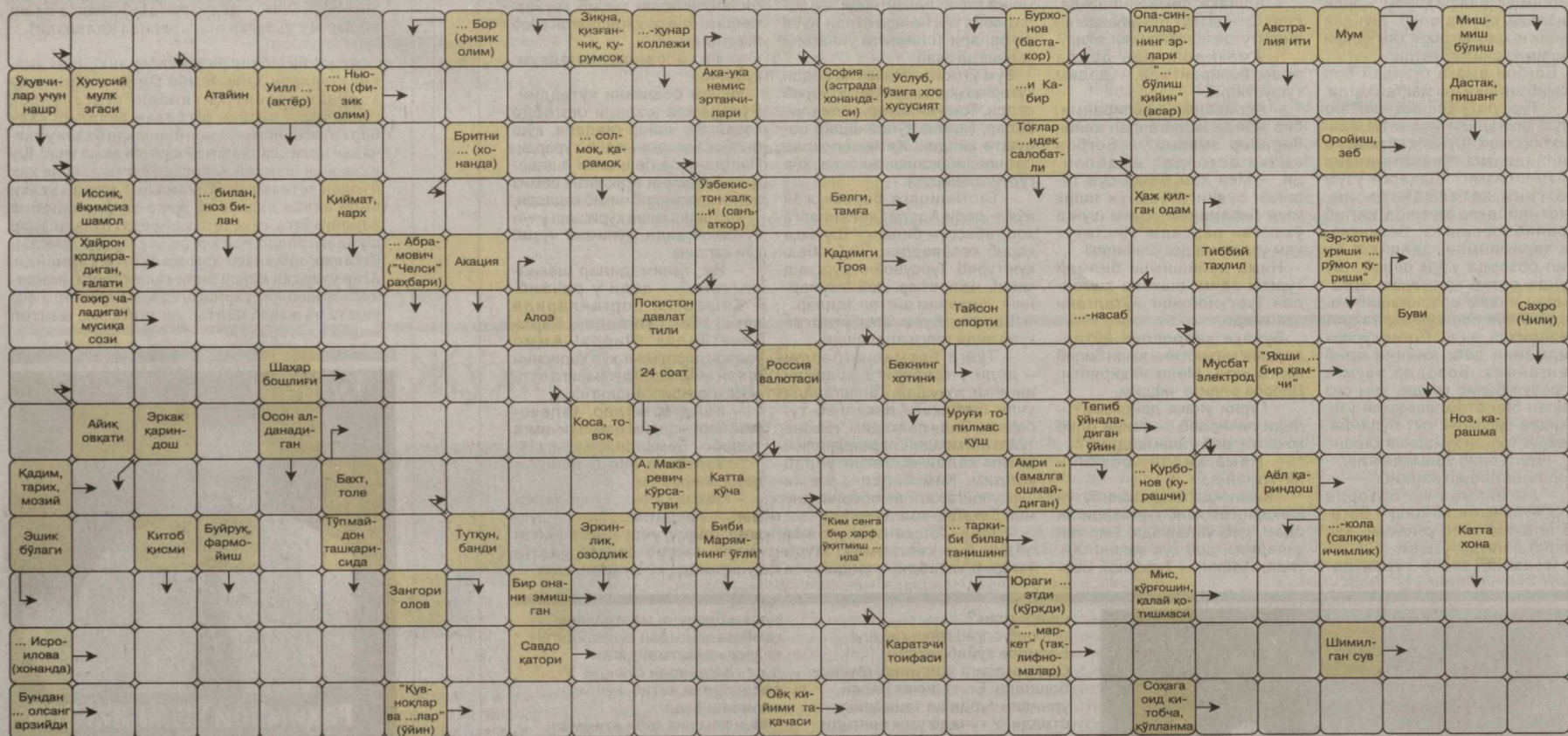


Кейинги йилларда Тревидаги машҳур фонтанга танга ташлаган сайёҳ яна бир бор Римга ташриф буюради, деган гап шунчалар оммалашдики...

Яқинда ана шу фонтандан 1.4 млн. евро миқдорда турли тангалар олингани хабар қилиняпти. Фонтаннинг бир меъёрада ишлашини назорат қилувчиларнинг айтишича, кейинги пайтда хорижий сайёҳлар фонтанга евро, доллардан ташқари, Австралия доллари, турли санамлар сурати акс этган медальонлар, калит, кулф, браслет ва ҳатто қуёшдан ҳимоя қилувчи кўзойнакларга ҳам ташлашапти.



АҚШнинг «LEAF» компанияси бугунги кун эҳтиёжидан келиб чиққан ҳолда шаффор никоҳ яратди. Одамлар энди юзини яширмасдан ҳам «тождор» вирусдан ҳимояланиши мумкин.



ЎЗБЕКИСТОН
«МILLIY
TIKLANISH»
ДЕМОКРАТИК
ПАРТИЯСИНING
ИЖТИМОИЙ-
СИЁСИЙ
ГАЗЕТАСИ

ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ:

Алишер ҚОДИРОВ – кенгаш раиси,

Акмал САИДОВ, Абдулазиз АККУЛОВ, Аброр ПЎЛАТОВ, Амридин БЕРДИМУРДОВ, Бахтиёр САЙФУЛЛАЕВ, Илҳом АБДУЛЛАЕВ, Минҳожиддин МИРЗО, Нодир МУХТОРОВ, Отабек ЖИЯНБОЕВ, Озодбек НАЗАРБЕКОВ, Ортиқали ҚОЗОҚОВ, Феруза МУҲАММАДЖОНОВА, Хуршид ДЎСТМУҲАММАД, Шерзодхон ҚУДРАТХЎЖАЕВ, Шавкат ШАРИПОВ, Шухратжон АХУНДЖАНОВ.

Бош муҳаррир:

Миродил АБДУРАҲМОНОВ

ТАХРИРИЯТ

МАНЗИЛИ:

Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

Муаллифлар фикри таҳририят нуктаи назаридан фарқ қилиши мумкин.

Таҳририятга келган хатлар доимий эътиборимизда бўлиб, улар муаллифларига қайтарилмайдил.

Навбатчи муҳаррир:

Равшан МАҲМУДОВ

Навбатчи:

Мохира БАХТИЁРОВА

Дизайн:

Маъмуржон ҚУДРАТОВ

Электрон почта:

mtiklanish@bk.ru / mtiklanish@mail.ru

ТЕЛЕФОНЛАР:

Қабулхона (факс): (0-371) 232-12-03, +99897 741-20-22, +99897 755-10-11

Газета «SHARQ» нашриёти-мағбаа акциядорлик компаниясида чоп этилди.

Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

2008-йил 29 октябрда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.

Газета ҳафтанинг чоршанба кунини чиқари.

Адади – 3104.

Газетанинг баҳоси келишилган нархда.

Қоғоз бичими: 350x587. Ҳажми: 4 босма табоқ

Буюртма – 726

Босилишга топшириш вақти 21.30.

Топширилди 02:30

ISSN 2010-7714